

MAGYAR HÍRADÓ

HUNGARIA
Extern

T. Dunaposta

BUDAPEST
Postafiók 151.

* KERESZTÉNY * NAPILAP *

Laptulajdonos: SZENT LÁSZLÓ NYOMDÁ R.-T. Törvénytörvényi h. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Igazgató és felelősszerkesztő:
DR PAÁL ÁRPÁD

ORADEA

Főmunkatárs:
DR GYÁRFÁS ELEMÉR

Ujabb fordulatok és meglepetések várhatók

Viharos lefolyású volt a francia államtanács ülése. — A német támadás ötszáz kilométeres szakaszon teljes erővel tart. — Heves harcok különlegesen képzett csapatokkal a Maginot-vonalnál

A Franciaország és Németország közötti különbségei soha nem voltak oly nagyok, mint most. Párizs elesett, a normandiái partvidék kikötőit megszállta a német hadsereg,

az amerikai szenátus pedig nyilván meguzenlte, hogy ez idő szerinti az Unió akkor sem tudna fegyveresen résztvenni az európai viszályban, ha akarna, egyszerűen azért, mert nem készült fel fegyveres beavatkozásra. Csoda-e, ha a tények mérlegelése után a svájci „Journal de Genève” franciaországi tudósítás alapján annak a lehetőségével számol, hogy a francia kormány esetleg még a mai nap folyamán sorsdöntő elhatározásokra juthat?

Igaz, Franciaországnak szerződéses megállapodása van szövetségeseivel, hogy az ellenféllel külön sem nem tárgyal, sem békét nem köt. Ez a megállapodás azonban a kölcsönös és legmesszebbmenő segítségnyújtás elvén nyugszik, ami a flandriai nagy felszámoló csata óta ténylegesen felborult. Azóta Franciaország egyedül kénytelen helytállani s a maga élethalálharcát megvívni. Ezzel a lehetőséggel annakidején a szövetségesek nyilván nem számoltak, viszont Franciaország ilyen esetre nem vállalta és nem is vállalta a teljes pusztulás kockázatát.

A harc további folytatása ugyanis Franciaországra nézve már csak végső pusztulást jelenthetne.

Minden jel arra mutat, hogy már Párizs feladása során is ez a józan belátás győzött. Semleges hírforrások nem csinálnak titkot abból, hogy a francia főváros kapitulálását Anglia akarata ellenére határozták el. Így a jég megtört: ez volt az első eset, amikor két szövetséges útja elvált egymástól, mert összeütköztek érdekeik. Nem lesz-e ez az érdekösszeütközés immár hovatovább nagyobb? A francia kormány belsejében felmerült igen súlyos ellentétek mindenesetre erre engednek következtetni. Az olasz Stefani-ügynökség még június 7-én, tehát az olasz hadbalépés előtt beszámolt arról a drámai jelenetről, amely Lebrun köztársasági elnök és Reynaud között lezajlott. Lebrun a legmesszebbmenő engedékenységet kívánta ajánlani az olasz követelésekkel szemben s Reynaud Lavallal kívánta felváltani. Reynaud ennek a törekvésnek nemcsak ellenszegült, hanem a leghevesebb szemrehányásokkal ültette az elnököt.

Beváltatok tuani vélik, hogy e heves jelenet óta Reynaud állása megrendült s felváltásával komolyan kell számolni. Utódjaként elsősorban Pétain marsallt emlegetik. Pétainre várna a történelmi feladat, hogy a francia népet visszarántsa a szakadék mélyéről. Ennek

egyedüli útja a fegyverszünet s az ezt követő különbsége Németországgal.

A francia katonai helyzet egyébként maradványosabb, mint valaha. Minden jel arra mutat, hogy Párizs elfoglalásával a német támadó hadjárat újabb, befejező szakaszába lépett.

Le Havre elfoglalásával a német arcvonal 320 kilométerrel 500 kilométerre szélesbedett: ezen a hatalmas vonalon folyik most már éjjel-nappal a megvert ellenség üldözése.

Lebrun köztársasági elnök vitája Reynaud francia miniszterelnökkel

Churchill és Erzsébet angol királyné biztatásokat küldött a franciáknak

Genéből jelentik: Franciaországból érkező hírek beszámolnak arról a viharos lefolyású államtanácsról, amelyet csütörtök este tartott a francia kormány Toursban. Lebrun köztársasági elnök elnöklésével. A Lebrun és Reynaud közötti ellentét a német csapatokkal szembeni magatartás tekintetében mindinkább nyilvánvalóbbá lett. Lebrun az engedékenyebb politika híve volt, míg Reynaud a végsőkig való ellenállás mellett tört lándzsát.

Ez magyarázza meg azt is, hogy Reynaud csütörtök esti rádióbeszédében, hangsúlyozottan angolbarát érzelmei el-

Különösen aggasztó jelenségként kell elkönyvelni a német hadvezetőségnek azt a jelentését, hogy páncélos német osztagok a hátráló ellenség vonalaiba mélyen bevágták magukat s ezért a visszavonuló francia egységek legtöbb helyen már minden felszerelést elhagyva, menekülnek. Ugyancsak meggondolkoztató az a tény is, hogy a német hadvezetőség a Saar mentén frontális támadást kezdett a Maginot-vonal azon szakasza ellen, amely Montmédytól a Rajnáig húzódik s így az itteni francia haderők két tűz közé kerültek. A német hadvezetőség a jelekből ítélve, már a Maginot-vonal mentén is teljesen megérettnek látja a helyzetet az ellenséges haderő végleges felszámolására.

A nemzetközi politika vonalán egész különös figyelmet érdemel a Gibraltárral szemben fekvő Tangernek a spanyol csapatok által történt megszállása. Tanger mindaddig nemzetközi terület volt s elsősorban francia ellenőrzés alatt állt. Így annál érdekesebb az a tény, hogy a 12.000 főnyi spanyol megszálló sereg előzetes francia beleegyezéssel vette birtokba az eddig nemzetközinek mondott tengerparti területet.

lenére, semmi célzást nem tett Angliára. Churchill mostani magatartása csak még jobban fokozza az elégedetlenséget. Churchill ugyanis a tényleges segítség helyett most is csak bátorító üzeneteket küld a francia népnek.

Londonból jelentik: Erzsébet angol királynő a rádió közvetítésével franciayelvű szöveget intézett a francia nőkhöz. Ebben kitartásra buzdította a francia nőket és azt igyekezett velük elbitetni, hogy Franciaország nemcsak magáért, hanem az egész civilizációért küzd.

Berlinben mondják:

Párizs elfoglalását kemény harcok gyümölcsének kell tekinteni

Berlinből jelentik: A Német Távirati Irodának illetékes helyen kijelentették Párizs elfoglalásával kapcsolatban, hogy a francia fővárost nem szabad ajándéknak tekinteni, mely a német csapatok ölébe hullott, hanem kemény harcok és erőfeszítések gyümölcsének. Olasz nyomásra a francia hatalmon lévők fontolóra vették ugyan az ellenállást, mely amilyen esztelen, éppen olyan rövid lett volna, de minthogy ez esetben a főváros pusztulása biztosnak látszott, a tervet elajtották. Az utolsó pillanatban tehát feülkerekedett a józan ész és Párizs megmenekült Varsó sorsától. A benyomás azonban az, hogy mindez az angolok ellenére történt.

A Német Távirati Iroda egy másik jelentése szerint a német véderő főparancsnokjának pénteki jelentéséből kitűnik, hogy a most mozgásban lévő támadási arcvonal Le Havretől a Rajnáig légvonalban kerekén 500 kilométeres szélességben húzódik. A nyugati német erőfelfrítés mindmáig nem érte el a csúspontját és német részről újabb meglepetések várhatók. Külön figyelmet érdemel a német hadijelentésnek az a megállapítása, hogy a német páncélos és gépesített hadosztályok több helyen áttörték és megelőzték a franciák visszavonulási mozdulatait. Ez a lehető legrosszabbat jelenti, ami egy hadsereget érhet. Ilyen megelőző üldözésnek a hatását láthattuk a lengyel hadjárat során. Mintha Franciaországban most ugyanez is-

méltódnék. Hangsúlyozottan rá kell mutatni arra, hogy az ellenség egész felszerelésének hátrahagyásával menekül. Ez új csapatot jelent a franciákra.

Egy amerikai rádióállomás a francia hadügyminisztérium hivatalos képviselőjének leírása alapján a franciák helyzetét igen komolyan mondotta.

Az olasz hadijelentés alapján a francia déli arcvonalon is erősebb olasz katonai mű-

velettel kell számolni. Fontos továbbá a véderő-főparancsnokság csütörtöki jelentésének az a megállapítása is, hogy megkezdődött a nyugati hadjárat harmadik szakasza, az ellenségnek a végső megsemmisítéséig tartó üldözésre. Ezek szerint Franciaország teljes leverése a legrövidebb időn belül várható.

Bordeauxba költözött és elhatározó lépésre készül a francia kormány

Genéből jelentik: A Journal de Geneve a katonai kudarc következtében előállt francia politikai helyzetről péntek este párizsi tudósítást kapott, mely a többi között ezeket mondja:

— Az amerikai válasz következtében a francia kormány még a szombati nap folyamán nagyfontosságú döntésre szánhatja el magát.

Amerikai részről ugyanis Roosevelt titkára után kijelentették, Amerika nincs abban a helyzetben, hogy katonailag megsegítse a szövetségeseket. Hangoztatták, hogy még a beavatkozás legelőszámban hívei sem mernék azt ajánlani, hogy az Egyesült Államok hadat üzenjen Németországnak. Amerika nincs felkészülve a háborúra és a jelenlegi helyzetben nem tehet mást, minthogy minden anyagi erővel rendelkezésére áll a szövetségeseknek. Ez a támogatás azonban szintén csak leték mulva érezhető hatását.

Genéből jelentik: Hivatalos péntek esti jelentés szerint a francia kormány Bordeauxba tette át székhelyét.

Hitler nyilatkozott az amerikai közvélemény számára

Sorban visszautasította Németország ellenségeinek vádjait.

Nincs német világhuralmi törekvés és ötödik hadoszlop.

A német cél a béke helyreállítása

Newyorkból jelentik: Hitler német birodalmi vezér és kancellár Wiegand, ismert amerikai közírónak hosszabb nyilatkozatot adott. Ennek során a többi között ezeket mondotta:

— Amerika az amerikaiaké, Európa az európaiaké. Ez a kölesönös alapvető Monroe-elv. Ha ezt mindkét fél figyelembe venné, nemcsak állandó békét biztosítana az Ó- és Újvilág között, hanem az egész világ békéjének lehetne legeszményibb alapelve.

Hitler ezután maró éllel és felháborodással bélyegezte meg azokat a hazugságokat, mintha ő valaha is foglalkozott volna azzal a tervvel, hogy bármely módon is beavatkozzék Amerika ügyeibe. Észak- és Dél-Amerikának tőle, vagy a németektől való félelmét — úgy mond — igen hizelgőnek tartja, de gyerekesnek és groteszknak találja Európából az Egyesült Államokba való betörés gondolatát.

— Németországnak — folytatta — az amerikai szárazföldön régebben sem voltak területi, vagy politikai érdekei és ma sincsenek. Aki ennek az ellenkezőjét állítja, az valamilyen okból szándékosan hazudik. Nem érdekel bennünket, hogy az amerikai szárazföld hogyan rendezti be életét. Hangsúlyozom azonban, hogy ez nemcsak Észak-Amerikára áll, hanem Dél-Amerikára is.

Az újságíróknak arra a kérdésre, hogy mi az álláspontja Amerikának a Roosevelt által bejelentett fegyverkezési programjáról. Hitler ezeket mondotta:

— En ennek a kérdésnek a megválaszolásánál is tartom magamat a Monroe-elvhez. Az Egyesült Államok fegyverkezési programja nem érdekel engem. En magam, aki kénytelen vagyok évek óta a világ legnagyobb fegyverkezési programján dolgozni, legjobban tudom a különbséget a képzeletűs fecsegés és az élet valóságos és gyakorlati lehetőségei között.

Az újságíróknak arra a kérdésre, hogy mi a véleménye az amerikai hadianyagoknak a nyugati szövetségesek részére való eladásáról. Hitler így válaszolt:

— Amerika közbelépése hadianyagok és repülőgépek tömeges szállításával nem tudja megváltoztatni a háború kimenetelét.

Az úgynevezett „ötödik hadoszlop“-ra vo-

natkozó kérdésre Hitler gúnyosan ezt válaszolta:

— En az úgynevezett ötödik hadoszlop fogalma alatt semmit sem tudok elképzelni, mert ilyen nincs. Legfeljebb csak a fantaszták agyvelejében, vagy mint a lelkiismeretlen propaganda által átlátszó céltalál kitalált rémkép. Ha a német kormányok népeiket háborúba sodorják és összeomlásba döntik, természetesen, hogy a hibát és a felelősséget másra igyekeznek áthárítani. Ezeknek jelszava az, hogy a hibákért a minden országban jelentkező ellenzék a felelős. Ehhez az ellenzékhez Németországnak semmi köze.

Hitler ezután ezeket mondotta:

— Ellenfeleink el fogják veszíteni ezt a háborút, de nem azért, mert „ötödik hadoszlopunk“ van.

Dietrich birodalmi sajtófőnök nyilatkozata a külföldi sajtó képviselői előtt

Berlinből jelentik: (Német Távirati Iroda.) Dietrich német birodalmi sajtófőnök Brüsszelben fogadta a külföldi sajtó képviselőit, akiket a véderő főparancsnoksága nyugateurópai tanulóútra hívott meg. Dietrich rámutatott arra az átalakulásra, mely csaknem az egész világ közvéleményében végbement. Ezt a változást hosszú ideig tartó makacs elfogultság után csak most erőszakolták ki az európai hateretek tényei. Most már a Németországot és Olaszországot naggyá tevő eszmék az új alakító erők. Anglia és Franciaország a német népek hadat üzent. Akkoriban azt mondotta Churchill, hogy addig szorítják a hűrköt Né-

Kövess engem

P. Lukács Mansvét O.F.M. missziós beszédei I. II. Ara kötetenként 150 Lei és portó. Megrendelhető kiadóhivatalunk utján.

Elvesztik a háborút azért, mert katonai szervezetük rossz és hadvezetésük valóban szánalomraméltó. Németország megnyeri ezt a háborút, mert tudja, hogy a német katonai szervezés és vezetés jobb és mert nekünk a legjobb hadseregünk legjobb felszerelésünk van.

Az amerikai újságíró ezután megkérdezte, van-e olyan szándéka, hogy a brit világbirodalmat megsemmisítse. Hitler erre ezt válaszolta:

— Sohasem volt szándékomban a brit világbirodalom megsemmisítése. Ellenkezőleg. Még a mostani háború kitörése előtt javaslatot tettem az angol kormánynak, de ajánlatomat megvetéssel elutasították. Nem kívántam mást, csak azt, hogy Németországot egyenjogúnak ismerjék el és úgy is kezeljék. Továbbá, hogy Anglia a német partokat védelmezze az esetben, ha Németország háborúba keveredik. En magam is felajánlottam a Birodalom segítségét a brit birodalom fenntartásához és végül azt kívántam, hogy adják vissza a német gyarmatokat. Ezeket meg is kapom majd.

A német birodalmi vezér és kancellár még ezeket mondotta:

— Németországnak nincs sem területi, sem politikai érdeke a Földközi-tengeren. Egyáltalában, a németiség elutasítja azt a felfogást, hogy mindenkinek, mindenhol szabad, sőt kell a dolgok fejlődésébe beleszólnia. Ha egyes népek, élükön Anglia és Franciaország kijelentik, hogy kizárólag csak nekik vannak érdekeik az egész világon, akkor ez világhuralomra irányuló igény, amit az ébredő népek sokáig nem tűrhetnek el. Németország például nem tűri el, hogy életterébe más hatalom beleszóljon. Ezért Németország nem is foglalkozik olyan ügyekkel, amelyek a maga létezéséért kívül fekszenek és amelyek elsősorban más népeket érintenek. Ha azonban például egy angol miniszter kijelenti, hogy Anglia határa a Rajna mellett van, ez éppen olyan, mint amilyen türetetlen és kihívó. Ennél a kijelentésnél már az sem lehetne, ha azt mondanám, hogy Németország határa a Mississippinél, az Amazzonnál, vagy éppen a Sárga-folyónál van. A rajnai határ kérdését most véglegesen tisztázzuk. Úgy, hogy a jövőben még az angol miniszternek sem eshet hasonló földrajzi tévedésbe.

Az újságíró ekkor megkérdezte Hitlert, nem ismertetné-e rövid vonásokban elképzeléseit az eljövendő békéről. Hitler azonban nem volt hajlandó erről részleteket közölni, csupán ezeket mondotta:

— A német cél voltaképpen a következő: a béke helyreállítása. Ugyanis nem Németország üzent hadat Franciaországnak és Angliának, hanem ez a két ország kezdett háborút Németország ellen neveléses ürgyekkel. Ennek a békének alapja mindenesetre az a fölismerés lesz, hogy igazi békállapot nem lehetséges a nagy népek létezésükéért tekintetbe vétele nélkül és csak az ember képzelheti el, hogy egy Über-Versailles jobb lenne, mint Versailles.

metország körül, míg meg nem adja magát. Chamberlain múlt év szeptember 13-án azt mondotta, hogy bizonyosan megéri a napot, amikor Hitler megsemmisül. Duff-Cooper április 21-én hangoztatta, hogy nincs ok a nyugtalanságra, az angol seregek nem szenvednek komoly veszteséget, és nem vonulnak vissza. Az ellentámadás hatalmas lesz. Reynaud május 11-én így kiáltott fel: „A francia hadsereg kirántotta kardját és megveri évszázados ellenségét!” Május 17-én Reynaud ezt mondotta: „Nem igaz, hogy a francia kormány elhagyja Párizst. A kormány Párizsban van és ott is marad.” Azóta a britek győzelemnek tartják, ha ki tudnak szabadulni a német véderő vasszorításából. Bekövetkezett a flandriai angol expedíciós hadsereg felbomlása és Reynaud-t sem lehet Párizsban megtalálni. Franciaország hatalmát a német birodalom szétverte. Ha az ember végignézi a francia hadműveleti térben tapasztalható nyomort, melybe ezek az úgynevezett államférfiak népüket döntötték, kiviláglik ezeknek egész lelkiismeretlensége. Európa népei hálások lesznek egykor, hogy a németek szétűzték Churchill, Reynaud és társai örökségét, mely a demokrata szólamok mögé rejtőzik.

Június 20-án fizetik a nyugdíjakat

Bucurestiből jelenti a rádió: **Ófelsége, II. Károly király szombaton aláírta a törvényrendeletet, amelynek értelmében a június havi nyugdíjakat június 20-ától kezdődőleg fizetik az egész országban.**

Hétfőn nem dolgoznak az ipari üzemek és az iparosok

A kereskedők nyitvatartathatják üzleteiket

Nagyvárad. Saját tud. Lapzártakor közli a munkaadói felügyelőség:

Hétfőn, a román pünköszt második napján az ipari vállalatok, iparosok nem dolgozhatnak a fizemeiket, műhelyeiket kötelesek zárva tartani. Ezzel szemben arra való tekintettel, hogy hétfő országos vásár, a piacot megtartják és a város valamennyi kereskedése egész nap nyitva tart.

Lavrentiev eddigi szófiai orosz követet Bucurestibe helyezték át

Moszkvából jelentik: A szovjet rádió péntek délután közölte a szovjet távirati iroda alábbi jelentését:

— A szovjet népbiztosok tanácsa Lavrentiev szófiai követet felmentette állásától és a szovjet bucuresti-i követévé nevezte ki.

Lavrentiev szófiai követ a szovjet balkáni diplomácia főirányítója, ő cserélte ki Belgrádban legutóbb a szovjet-jugoszláv kereskedelmi szerződés ratifikációs okmányait.

Davidescu moszkvai román követ pénteken délután felkereste Molotovot és közölte vele, hogy a román kormány megadja hozzájárulását Lavrentiev szovjet diplomata bucuresti-i követté történő kinevezéséhez.

Hátárátlépési korlátozások Magyarországon

Budapestről jelentik: A magyar kormány tagjai péntek délután Teleki miniszterelnök elnöklésével minisztertanácsot tartottak. A minisztertanács folyó kormányzati ügyeket tárgyalta.

Az általános európai helyzetből kifolyólag a magyar állampolgároknak bizonyos határátlépési korlátozások vannak érvényben. Ezek kiterjednek a 18—60 éves férfiakra és részben a 18—50 éves nőkre. Kiutazási vizumot csak halaszthatatlanul fontos esetekben kérhetnek az utazni szándékozók.

A nagy tubus különösen kiadós

Csak nem ártalmas ez a kevés lerakódás a fogak mögött?

De mennyire! Ha kemény fogkövé válik, még az egészséges fogakat is meglazítja. Ezért használjon állandóan Kalodont fogkrémet. Ez az egyedüli fogkrém, mely sulfortartalmát tartalmánál fogva fokozatosan eltávolítja a fogkövet és meggátolja annak újraképződését.

Fogai csak akkor maradnak épek és erősek, ha azok fogkőmentesek.

KALODONT fogkő ellen

Sorsdöntő államtanács Franciaországban

Toursból jelentik: A francia rádió bejelentette, hogy a kormány tagjai szombat délután államtanácsra ülnek össze.

A Stefani iroda genfi jelentése hangoztatja, hogy a francia államtanácsban a Franciaországból érkező hírek szerint — Rooseveltnek Reynaud felhívására adott válaszáról döntenek.

Weygand az új francia miniszterelnök-jelölt.

Genfből jelentik: A Carentul genfi jelentése szerint itt valószínűnek tartják, hogy Reynaud lemond. Helyébe Weygand kerül, aki így teljes hatalmat kapna.

A francia hadvezetőség az egész arcvonalon visszavonulást jelent.

Londonból jelentik: (Reuter.) A szombatira

virradó éjszaka kiadott francia hadijelentés szerint a tengertől az Argonnokig a harc az egész fronton tovább tartott. Az előirt visszavonulás, nevezetesen a párizsi hadseregé, a tervek szerint megtörtént. Az ellenség péntek délelőtt nagyon heves támadást intézett harcokosok és repülőgépek felhasználásával a Saartól nyugatra lévő állásaink ellen. A 14-ikére virradó éjszaka a haditengerészet repülőgépei bombázták a Velence közelében lévő folyékony tüzelőanyag-raktárt. A hadihajók ágyúzták az olasz partvidéki ipartelepeket és vasútvonalakat.

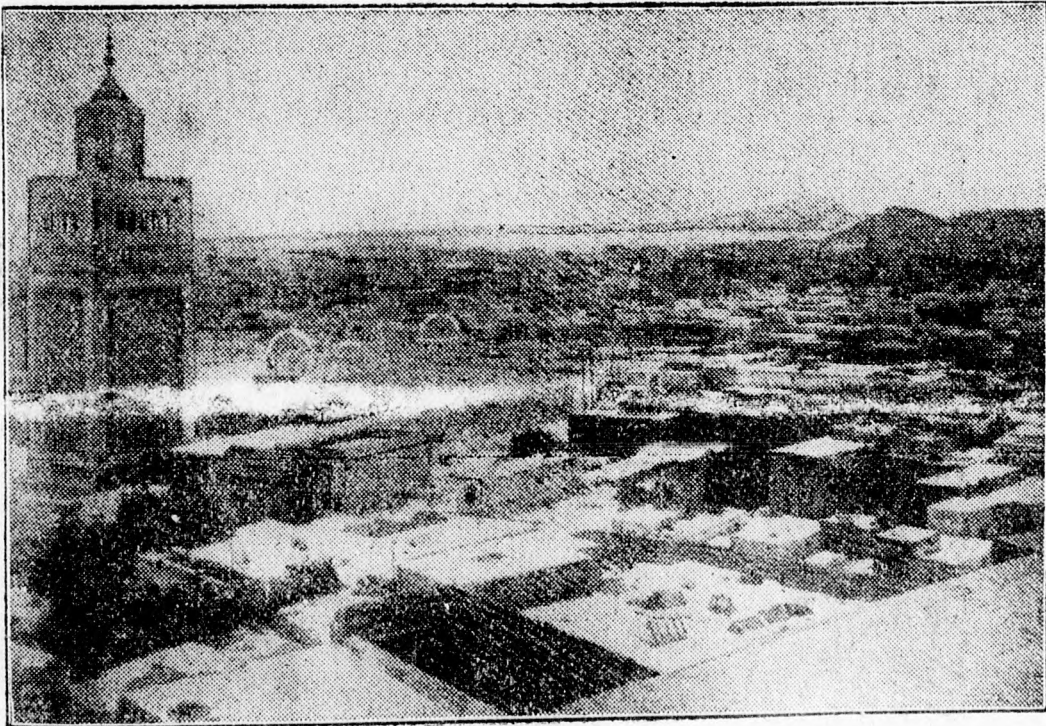
Suhard bíboros, Párizs új érseke helyén maradt.

Rómából jelentik: Suhard bíboros, Párizs nem régen kinevezett bíboros-érseke a francia fővárosban maradt s zavartalanul látja el a francia fővárost jelölő egyházmegyéje kormányzását. Ugyancsak helyén maradt annak idején Lienart bíboros is, Lille érseke. Ellenben elhagyta a francia fővárost Beaudrillart bíboros, c. érsek, az Institut Catholique rektora.

Hósi halált halt Weygand tábornok legbizalmasabb munkatársa.

Baselből jelentik: Billotte tábornok, Weygand egyik legbizalmasabb munkatársa, aki 1920-ban Weygand vezérkari főnöke volt, a legutóbbi napokban vívott csata során elesett.

Marosvásárhelyi hírek. Marosvásárhelyről jelentik: A rendőrkvesztura tisztviselői karában változás történt. Az illetékes minisztérium Petreanu Gheorghe eddigi titkár Csikszeredára helyezte át és rendőrfőnökké léptették elő. Ügykörét rendőrigazgatói minőségben dr. Heanu Iuliu, a bűnügyi osztály volt vezetője látja el. Ramneantu Tiberiu segédkomiszárrá léptették elő. Moldovan detektív Galatiba kapott áthelyezést. Dr. Neamtu Sabin titkár, aki kevés idővel ezelőtt nyert áthelyezést Marosvásárhelyre, Lugosra kapott kinevezést. — A helyi mészárosok a hústalan napokra vonatkozó újabb rendelkezéssel kapcsolatosan kérték juttattak el a tartományi kormányzósághoz és kérésükben azt terjesztették elő, hogy a heli három hústalan napot szerda, csütörtök és péntekről hétfő, kedd, szerdára helyezték át a csütörtöki hetivásárra való tekintettel. A kérésre válasz még nem érkezett.

Tunisz látkepe.

Az ASPIRIN híres.

Az egész világon ismerik, mindenütt becsülik kiváló hatását. Az Aspirin csillapít minden fájdalmat, megelőzi és meggyógyítja a hűléses megbetegedéseket, még e grippt is. A Bayer-kereszt szavattal az Aspirin minőségéért.

Az olasz tengeri haderő

Az olasz tengerészet jelentősége a honvédelemben. — 300 egység áll készen. — A világ legnagyobb tengeralatti flottája. — A flottaegységek áttekintése

Róma június hó. Olaszország és szigeteinek partvidéke négyszer olyan hosszú, mint szárazföldi határa. Így szigetesen fekvése különösen fontos szerepet juttat az olasz tengerészetnek az egyesült tengeri szemponjtából. Nem csoda, ha a fasiszták léghaderő kiépítése mellett, teljes energiájával foglalkozott a tengeri flotta megerősítésén. Az olasz haditengerészet 300 egysége közül több mint 150-nek a lőtornán és kéményein ma a fassio jelvénye látható, ami azt jelenti, hogy ezek az egységek mind a fasiszták hatalomrajutása óta épültek.

A 18 évi fasiszta uralom alatt Olaszország tengeri hadereje majdnem 6-szorosára emelkedett és ma egyike a világ legmodernebb és legerősebb flottáinak. Tonnatartalma 6.000.000. Ez a tonnatartalom így oszlik meg: 6 páncélos csatahajó, 23 cirkáló, több mint 120 felderítő, torpedóromboló, orpedónaszád, 4 járőrhajó, 120 tengeralttjáró és számos motoros torpedó.

Ami a legénységet és a tisztikart illeti, megfelelő utánpótlásban sincs hiány, olyan országban, melynek lakói úgy összenőttek a tengerrel, mint az olaszok. A haditengerészet majdnem 70.000 embere, — tisztjei, altisztjei és legénysége — természetesen csak töredékét képezik azoknak, akik szívesen teljesítenének szolgálatot a honvédelemnek ebben az ágában, hiszen a parti lakosság zöme — született tengerész. A szolgálati idő a tengerészetnél hosszabb, mint a hadseregénél: 28 hónap, de a tengerészek 40 százaléka 5 évet szolgál, sőt igen sokan vannak, akik 12 évig teljesítenek szolgálatot.

Az olasz haditengerészet újjáépítésénél a fasiszták főszerepe a tengeralttjárók építésére helyezte. Így Olaszország, több mint 100 tengeralttjárójával, a világ legerősebb „U”-hadsergének tekintik. A Földközi tenger szigetei és öblei ennek a fegyvernek kitűnő támadási lehetőséget biztosítanak. Az „U”-hajók egyben védelmet is jelentenek Olaszország hosszányú partvidékének. A fasiszta haditengerészet a hadihajóknak egy kisebb néretű és gyorsjáratú különleges típusát fejlesztette ki, különösen: a motoros torpedót.

Ezek a 30—40 tonnás hajócskák óriási seb-

séggel (50 csomóig) éket vágnak maguknak az ellenség nehézkesen mozgó egységei között, meztorpedózzák őket, gyorsaságukkal és mozgalmasságukkal pedig könnyen térnek ki az ellenség tüzelése elől. Már a világháborúban is jól bevált ez az alatomos, de hatásos fegyver.

Az olasz cirkálóegységek a legmodernebbek. 7 darab 10.000 tonnás az utolsó évtized alatt épült. Azonkívül 15 könnyű cirkáló 5000—8000 tonnái vár rendelkezésére. Köztük van az 5—5000 tonnás „Cadorna” és „Diaz”, a világ két leggyorsabb cirkálóját.

Törökország józanul megfontol minden teendőt

A kormánypárt helyesli a kormány semleges magatartását

Istanbulból jelentik: A Reuter iroda a török állásfoglalás kialakulásáról a következőket jelenti Ankarából:

A török néppárt, vagyis a török kormányzó párt péntek délelőtti ülése után a parlament ült össze teljes ülésre a délutáni órákban. A megbeszélések az Olaszországgal szembeni magatartás pontos meghatározásáról egész napon át tartottak. A néppárt helybenhagyta a kormánynak a mostani helyzetben követett politikáját. A hivatalos jelentést rövidesen közzéteszik. Úgy látszik, Törökország magatartása abban foglalható össze, hogy ragaszkodik a fennálló szerződéséhez, de döntő intézkedést egyéb fejlemények kialakulásáig nem tesz. A megfigyelők hangoztatják, hogy Törökország lojálisan, de józanul megfontol minden teendőt. Törökországnak nemcsak Olaszország szándékait kell figyelembe venni, hanem közvetlen szomszédait, elsősorban a Szovjet magatartását is.

Az olasz flotta ereje azonban nemcsak új egységekkel, hanem a régi egységek újjáépítésével is növekedett. A világháború előtt épített 24.000 tonnás „Conte di Cavour”-t és „Giulio Cesare”-t modernizálták és átépítették. Ugyanez történt az ugyanolyan régi 24.000 tonnás „Andrea-Doria” és „Cao Duilio” csatahajókkal. De nem ezek képviselik az olasz flotta gerincét, hanem az 1937-ben vízrebocsátott „Vittorio-Veneto” és „Littorio” csatahajók. E két csatahajó eléri a washingtoni flottaegyezményben megállapított legmagasabb tonnatartalmat. Mindkettő 35.000 tonnás.

Közvetlenül befejezés előtt áll az olasz haditengerészet 2 legújabb egysége, a „Roma” és az „Impero”, ugyancsak 35.000 tonna úrtartalommal. Olaszország tehát, még ebben az évben, 8 nagy csatahajóval fog rendelkezni. Az olasz flottának erőse háttérül szolgál az Olaszország, Szardínia, Szicília, Lybia, Kelet-Afrika partjain és az Égei tenger szigetein kiépített repülőtémaszpontok és hadikikötők messze szétágazó hálózata.

A tengerészeti parancsnokság 4 állomása: La Spezia, Nápoly, Torento és Velence. A fasiszták a tengeri haderő kiépítésével erős vaspáncélt adott Olaszországnak, mely a partokat és a szigeteket minden támadástól megvédi. Aki Olaszországot a tenger felől akarja megtámadni, veszedelmes ellenféllel találja magát szemben. A tengeralttjárók és a csatahajók nagy száma biztos védelmet nyújt, ez a védelem annál hatásosabb, mert a világ második légiereje támogatja.

Hir szerint a miniszterelnök csak hétfőn mondja el külpolitikai nyilatkozatát a nagy nemzetgyűlés előtt.

Angol-francia diplomáciai erőfeszítések Moszkvában.

Moszkvából jelentik: Molotov szovjet külügyi népbiztos fogadta Labonne francia nagykövetet. A megbeszélés egy óránál tovább tartott. Később fogadta Molotov külügyi népbiztos Cripps angol nagykövetet is. Ez a megbeszélés is egy órát vett igénybe.

Franciaország átengedte Spanyolország-nak Tangerit.

Madridból jelentik: A spanyol-marokkói csapatok a Franciaország és Spanyolország között létrejött megegyezés értelmében pénteken bevették Tangerit.

Londonból jelentik: Egy délangliai kikötőből jelentik, hogy az utóbbi napok során egyik hajó a másikat után futott ki a kikötőből Franciaország felé, hogy átszállítsa az új expedíciós hadsereg csapatát.

ÚJ EURÓPA

Irta: BALOGH ARTUR

z alig egy negyedszázad után hatványozott erővel megismétlődött, most folyó fegyveres mérkőzés folyamán vezető hivatalos tényezők, államférfiak, politikusok és más kiváló személyiségek nem fukarkodtak nyilatkozatokban, amelyek a háború céljainak megjelölése mellett a nemzetközi rend megtörtént felfordulásának okait vizsgálták és állandóságot ígérő helyreállításának feltételeit igyekeztek megállapítani. Ezek a nyilatkozatok mind egy új Európa létrejöttét jelölik meg a tartós béke elengedhetetlen feltételeként. Új Európa alatt nem a határköveknél új áthelyezését, nem a politika térképnek a győzelem jogán való újrajzolását értjük, mert a fegyverekre alapított elrendezést ugyancsak fegyverrel ismét meg lehet változtatni. Új Európa alatt a nemzetek közötti életnek eddig tekintetbe nem vett olyan elvekre alapítását értjük, amelyek valóban alkalmasak békés együttműködésükre a civilizáció érdekében és amelyek komoly biztosítékokat adnak arra nézve, hogy ellentétek erőszak kizárásával lesznek kiegyenlíthetők.

Ilyen nyilatkozatokban már a világháború folyamán sem szükkölködünk. Akkor is új Európát emlegették. Ezt a nemzetek békés egymás mellett létét biztosító új eszmék előjövendő uralmára alapították és miután úgy vélték, hogy minden jogos nemzeti igénynek a békeszerződésekben történt kielégítésével megszüntették az okot, amely szerintők az akkori nagy világéget előidézte, a Nemzetek Szövetségében hatalmas intézményt létesítettek, amely az állandó békét biztosítani fogja. A várakozás hiú voltának kiderülése azonban nem sokáig váratott magára.

Most is Hitlerrel és Chamberlaintól kezdve valamennyien azt vallják, hogy a béke célja egy új világ létrehozása kell, hogy legyen. Olyan új nemzetközi rendet kell létrehozni, amelyben a háború ne legyen kikerülhetetlen sorsa minden következő nemzedéknek. El kell ismerni minden nemzetnek a jogát a szabad életre és sajátos civilizációjának kifejlésére. A béke, a kollektív biztonság és a nemzetek összefüggése érdekében a nemzeti szuverenitásokat korlátozni kell és valamilyen, de a mainál tökéletesebb formában létre kell hozni a nemzetek szövetségét. A fegyverkezésnek a belső rend fenntartására szükséges mértékig való korlátozása, a nemzetközi vitáknak nemzetközi bírások útján való elintézése és a meghozott ítélet feltétlen végrehajtására vonatkozó kötelezettség, a kisebbségek jogainak biztosítása szintén benne foglaltatnak ezekben a követelésekben.

Mindezeket jelentőségben messze felülmúlják a Szentatyának a nemzetközi rend helyreállításának és állandó biztosításának feltételeire vonatkozó kijelentései, amennyiben a Szentaty a világ békéjének helyreállítását és fennmaradását olyan erkölcsi feltételekhez köti, amelyek nélkül javulásra nem lehet számítani.

A Szentatyának már a világháború folyamán a béke érdekében tett erőfeszítései azon az alapszemen nyugodtak, hogy a fegyverek materiális erőszakának helyét a jog erkölcsi ereje foglalja el. Ugyanezt az alapevet hangoztatta a Szentaty a most folyó háborúban ismételtelen tett kijelentéseiben. A békés kapcsolatok fenntartása érdekében a nemzetközi természetjog elvét kell — mondja a Szentaty — elfogadni, amelyek minden nemzet az életre, függetlenségre és szabad fejlődésre vonatkozó jogának tiszteletben tartását követelik. A szerződéseket csak lojális tárgyalásokkal szabad módosítani, de nem egyoldalúan félretenni. Többet ér az okosság a fegyvereknél, mondja az Írás is. A kard csak diktálhatja a béke feltételeit, de magát a békét nem teremtheti meg. A világ képét csak belső, szellemi energiák formálhatják újra. A világ új rendjének a természetjog alapján kell felépülni. A mostani bajok fő forrása az a téves fel fogás, amely a világi hatalmat minden felsőbb hatalomtól és az isteni parancsoktól függetlennek tekintve az államokat az emberi élet végcélijának, az erkölcsi és jogi rend szuverén bírójának tette meg, holott minden tisztán emberi alapokon nyugvó erkölcsi és elégtelen és keveset érő és minden egyéni és kollektív morálnak a Teremtő legfőbb tekintélye kell alapulni. Az emberiség újnevelése mindenképp előtti szellemi és vallásos legyen.

A múlt év Karácsony estjén XII. Pius pápa a Rómában székelő bíbornokok előtt tartott beszédében

ben az új világrend létrehozatalának lényeges tényezőit, az igazságos béke feltételeit a következő öt pontban foglalta össze: 1. Egy nemzet életkárát sem fenyegetheti egy másik nemzetnek halálos ítélete. Ha a jogoknak ez az egyenlősége meg lenne sértve, a jogi rend reparációt követel, de nem fegyverek útján, hanem az igazságosság által. 2. A nemzeteket fel kell szabadítani a fegyverkezés rabszolgasága alól. Az anyagi erő csak a jog szolgálatja és nem a zsarnok erőszak eszköze lehet. 3. Jogi intézményeket kell alkotni a megegyezések lojális alkalmazása és szükség esetén azoknak módosítása céljából. 4. A nemzeteknek, népeknek és az etnikai kisebbségeknek valódi szükségleteit meg kell vizsgálni és a jogos követeléseket teljesíteni kell. 5. Mindezek mellett azonban a legjobb elrendezések is tökéletlenek és eredménytelenségre kárhözvontak lesznek, ha a népek sorsának irányítóit és magukat a népeket is nem hatja át annak a tudata, hogy emberi szabályozások igazi életre, tekintélyre és tiszteletre csak akkor számíthatnak, ha megfelelnek az isteni jog szent és rendíthetetlen normáinak, ha az emberi szabályozásokat az igazság az a szomszédja hatja át, amelyet a Hegyi Beszéd boldogágnak nevez és amelynek természetes előfeltétele az erkölcsi igazság. Minden emberi szabályozást végül annak az általános szertet szellemének kell áthatni, amelyben a keresztény ideál legteljesebb megvalósulását leli.

Mint mindig, amikor a béke csendjét a harcok zaja őrte el, Róma ezúttal is hallatta szavát, hogy „a süketek halljanak és a vakok lássanak.” Amikor ma mindkét tábor azt hangoztatja, hogy az

igazságot küzd, de ezt mindegyik a maga hasznára értelmezi, holott az csak egy lehet, Róma nem a körülmények szerint változtatható s így efemer értékű irányelvekre, hanem az egyetlen biztos alapra: az isteni parancsokon nyugvó erkölcsi igazságelvek alapjára helyezi a jobb világrend elkövetkezését. Ez az alap megingathatlan s ez az eszme úgy világít a jövőbe, miként a világítótorony mutatja a menekülés útját viharos éjszakákon a hajba jutott hajósoknak. Szívünk és elménk egyaránt késznek kell, hogy legyenek e tanítás befogadására, ami nélkül ismét csak homokra rakott lesz minden új békeépület.

De mi a római intelmet annál is inkább magunkévá tehetjük, mert az nemcsak hitünknek, hanem fajunk a jogról, igazságról és erkölsről vallott hagyományos felfogásának is mindenben megfelelő. Hiszen már több, mint négyszáz év előtt azt hirdeti a régi magyar jognak nagynevű összefoglalója a Tripartitumban (Werböczy Hármaskönyve az ország szokásjogáról 1514), hogy minden jognak alapja az igazságerzet (iustitia), amely uralkodik mindenek felett, az erények legfőbbje és sohasem változik, mindig ugyanaz marad. A iustitia pedig az a virtus moralis, amelynek a jog már csak a megnyilvánulása.

A most folyó háború a nyugati liberális — demokratikus és az új Európa megalkotására való hivatottságot magának követelő nemzeti szocialista — fasiszta eszmékörnek összecsapása. Egyik sem az ma már, ami volt, illetve aminek elindult. Rendszerek, intézmények nem is lehetnek megkövesülésre ítélték, mert nem az emberek vannak az intézményekért, hanem megfordítva ez utóbbiak vannak az emberekért. Rendszerek, intézmények azonban csak akkor felelnek meg az ember eszméjének, ha minden változásuk mellett is alapjukat változatlanul a Róma által hirdetett eszmék képezik. Más alapja az új Európának sem lehet, ha nem akar a múltak hibáiba esni és hivatását valóban be akarja tölteni.

Mégsem lesz zsidó hadsereg...

Newyorki híradás alapján a napokban közöltük, hogy az angol haditanács tárgyalásokat folytat a cionista szervezetekkel egy zsidó hadsereg felállítására. A hír úgy tüntette fel, mintha az angolok már-már hajlandóknak mutatkoznának a részvételre. „Porunca Vremii” azonban egészen másképpen állítja be a kérdést. Az ismert bucurestii lap a következőket írja:

Zsidó lapok jelentése szerint zsidó vezetők hők még a múlt év decemberében az a kérvénnyel fordultak a brit kormányhoz, fogadják el egy zsidó hadsereg megalakításának gondolatát, amely hadseregben elsősorban palesztinai zsidók harcolnának a szövetséges csapatok oldalán.

Ezt a javaslatot majdnem minden hónapban megismételték, de eredmény nélkül. Legutóbb a világszövetség végrehajtó bizottsága új formában tett ajánlatot. Most olyan expedíciós hadtest felállítását sürgetik, amely a világ minden részének zsidóságából toborozná katonáit, akiket kizárólag a zsidó világszövetségek pénzalapjaiból szerelnének fel és tartanak el. De ez az utolsó javaslat is válasz nélkül maradt.

Látva, hogy nem engedik őket a szabadságért küzdő és vérző népek sorában harcolni, — folytatja a Porunca Vremii, — a vitéz zsidók mégis megtalálták a módját, hogy résztvegyenek a háborúban, amely részvétel jogot ad majd nekik, hogy jelen lehessenek a béketárgyalásokon. Besoroztak Palesztinában egy bizonyos számú zsidó munkást és szakembert, akiket aztán a nyugati arcvonalra küldték, hogy ott osszák be őket. De ezek a vitézek, mihelyt Franciaország földjére értek, megszöktek kötelekeiktől és az ország különböző részein szóródtak szét. De megtalálták erre a kellő indoklást is. Ime, ezt olvassuk egy zsidó lapban kínos üggyel kapcsolatban: „Az a körülmény, hogy zsidókat soroztak be mások parancsnoksága alatt végzendő utas-munkára, mélyen sértette a zsidók nemzeti érzését. A zsidók hozzá vannak szokva ahhoz, hogy vizet hordjanak és fát vágjanak, de ezt csak saját vezetésük alatt teszik, amire a halutok munkája elég bizonyított. De hogy csupán ilyen munkára osszák be és a harcokból kizárják őket, — nem, ezt nem lehetett elfogadni...”

Valószínű, — magyarázza tovább a Porunca Vremii, — hogy a szövetségesek, bármilyen szükségük van is emberre, e tapasztalatok alapján tagadták meg legutóbb is, hogy a zsidókkal az önkéntes hadsereg felállítására kérdésében szoba állja-

nak. A végleges választ Eden angol külügyminiszter adta meg, aki közölte a zsidó végrehajtó bizottsággal, hogy külön zsidó hadsereg felállításáról szó sem lehet. Ha a zsidók mégis minden áron harcolni akarnak, vétessék fel magukat egyénileg valamelyik szövetséges hadseregbe.

A végleges visszautasítás, — fejezi be cikkét a bucurestii keresztény lap, — a legjobban időben érkezett, mikor tudniillik a háború sorsa már majdnem eldőlt és mindennemű zsidó segítséget szükségtelenné tesz. Izrael megkönnyebbülten lelelik fel, hogy megmenekült a harcér borzalmaitól. De ez nem fogja meggátolni abban, hogy tele szájjal kiáltson majd, hogy harcolni akart a... szabadságért, de nem engedték... Ha tudniillik egyáltalában lesz még aki meghallgatja ezeket a kiáltásokat.

LÓTH TIHAMÉR:

ÖSSZEGYÜJTÖTT MŰVEI

22 KÖTETBEN

Dús aranyozásu,

egészvásznonkötésben ára 4400 L.

A nemrég elhunyt kiváló szónok és ragyogótollu író 25 esztendő munkásságának minden irodalmi értéke együtt van e sorozatban.

A hatalmas mű megrendelhető havi részletfizetésre is. Késszép fizetés esetén nagy százalék kedvezmény.

Szent István Társulat kiadása. Beszerezhető kiadóhivatalunk utján

Látogatás a Gyilkostánál

— ahol térdreborul és imádkozik a tuista

Gheorgheni-Gyergyószentmiklós, június hó. A székely lélek megosztottságát, vagy egyé-
dobbanását, sajátos életük és lélekborulásai-
nak problémáit, az ősi talajba gyökerezett ra-
gaszkodást és szeretetet alig tudná valami job-
ban szemléltetni, mint a Gyilkostó környéke és
csodás szikláiba némult történelme.

A Gyilkostó, a röhögő kötött, természetsze-
rűleg, Istentől nekünk ajándékozott kultúra,
ahol a természet csodáit egybefoglaló vulká-
nikus tüzet, a virágnylás illatát, az éltető nap-
sugár melegét és tisztaságát, az élet minden
szépségét és gyönyörűségét egyszerre érezzük,
az elmúlás fájdalmával.

A teremtés csodái, mint kifürkészhetetlen
mélységek és magasságok döbbennek elénk.

Az egész környék, a teremtés nagy miszté-
riuma, melynél szebbet, fensége-ebbet alig ta-
lálni s ahol az érzelmi feszültség csak Isten
nevének említésében talál pihenőt.

A tó, mely egymásba folyva két részből áll,
fomhán nyújtózkodik, csak a víz tükrére fel-
sodródó apróbb vibrációk — mint valami
visszajáró álmok — nyugtalanítják. A benne
levő csonka öreg fenyők pedig mint valami
kérdőjelek ágaskodnak a néző felé. Este, mint
két hatalmas fekete pont, — mely az alvilág-
ból jön — sötétlik s valami néma suttogás üli
meg a tavat. Ha tiszta az ég, úgy a behintett
csillagok sokaságával tükrözi az eget.

Eg és föld ölelkeznek érzéseinkben. Két
világ színe, mint csodás tükörkép, melyet ha
lelkésítő fantáziával nézünk, röhögő szatirokat,
ölelkező nimfákat és rugdolózó faunokat lá-
tunk...

Csapongó képzeletünk káprázat el s köny-
nyen hallucináció lesz úrrá felettünk.

Ha holdas este van? Ez még misztikusabb.

Érzéseinket alig bírjuk egyedül. Ovidius
szerint Persephonet is ilyen érzések között ra-
bolhatják el, az Alvilág urai. Mert hiszen, ha a
Nap Isten, úgy a Hold Istennő s e két mihoz
összefüggő áldását érezzük, melyben az élet
legszebb, legmagasztosabb érzése, a szeretet ke-
rekedik felül, amely legyőzi a halált s köny-
nyúvé teszi a mulandóság sötét problémáit.

Azonban a Gyilkostó csodás szépsége és
varázsa, nem ebben rejlik.

A természet mivoltát, a valóság igazi okát,
másképp látjuk nappal. A fantázia sokszor torz-
képeket szül s elzár az igazsághoz vezető úttól,
amikor teljes józanságra van szükségünk, a
káprázat ellen.

Ha tiszta időben a nap feljöttét lessük, mi-
kor arany koronájának csak előretörő fény-
sugarai ütözkönek egy-egy szikla csúcsába, mint
valami fényesen csillámló sugárkoronák, a ter-
mészet csodás szépségeitől körül övezve, akkor
lássuk az igazi égi képet, mely ragyogó rejtély-
ként hirdeti a Mindenség hatalmas urát.

Amerre nézünk, a hegyláncok sokaságát
látjuk. Itt, egészen a földből, felfelé törő szür-
kés-fehér sziklák, melyek az éggel érintkeznek.
Ott egy hegygerinc vonalában sorakozó szik-
lák, szirték változatos alakulataikkal. Néhol, a
belőlük zöldelő, élni akaró fenyőudarak,
melyek közül, hol az ég kékje, hol a hegycsú-
csok fehérsége világít.

Ezek a gyönyörű képek annál élénkebbek,
minél magasabbra érünk a kanyargó hegyi uta-

kon, s melynek élvezetében egyaránt éled az
agy és szív.

Lennt a siető hegyi patak, mely itt-itt már
„zúgva, bögve” törne le bármilyen gátat, míg
egy másik helyen márcsak lassú szomorú zize-
gással, szép meséket álmadozva kéklük tova a
messzi végtelenségbe.

Egyik természetes alagútjánál még déli tí-
zenkét óraker sem látjuk a napot. Egyik-másik
sziklában a tatóngó mélyedések pedig a föltte
terpeszkedő másik sziklából lecsepegett víztől
származnak. Itt már nedvesség van, még akkor
is, ha fenn perzsel a nyár...

De vannak virágok is. Vadvirágok. Szor-
morú áldozatait az eldugottságnak, ellentétben
a mezők virágaival. Örökös temető, ahol mégis
élnek.

A csodálkozások és fantáziák ilyen világá-
ban — természetesen — nem gondolunk egy

másik, egy még félelmetesebb szebb szín-
játékra, melyben az Isten haragos arcát, az égi-
háborút látjuk.

Ilyenkor aztán: „Aldjátok hegyek és ha-
mok az Urat!”

Minden ragyogást és színpompát egyszerre
homályosítanak el a felettünk kavargó sötét
felhők ránehezede mindenre, amit útjukba
kapnak. Nagypéntekre készül ilyenkor itt min-
den, amikor az élet birkózik a halállal.

Az előbb még ragyogó hegyóriás, mintha
színét veszítette volna, zsugorodik össze, s
közben menedéket keres ember és állat egy-
aránt.

De tanácsos is.

Félelmetes morajlással közeledik a „nagy
idő”, meg-megnyílván az ég, hogy utána hatal-
mas dübörgés száguldjon végig a sötétszürke
horizonton. A hegycsúcsok pedig, mint valami
temetésen éneklő kórusok, fájdalmas panasszal
zengik a visszhangot.

Félelmetesen szép ez az égiháború a Gyil-
kostónál. Elbájolóan kedvesek az esték és az
misztériumokkal teli éjszakák. De mindezek
koronája a napsütéses, a világos nappalok, mi-
kor nyitott szemmel, józan ésszel látjuk a te-
remtés nagy csodáit s vele Istent, amikor csak
imádkozni, csak imádkozni kell.

Csiby Lajos.

Megkezdődtek az érettségi vizsgák

Nagyváradon a jelöltek 12 és fél százalékuk bukott meg az írásbelin

Nagyvárad. Saját tud. A városunkban mű-
ködő két vizsgáztató bizottság most hirdette ki
az írásbeli érettségi eredményeit. A kihirdetett
eredmények alapján megállapíthatjuk, hogy az
elmúlt esztendő írásbeli eredményeihez viszo-
nyítva a mostani eredmény jónak mondható,
amennyiben a két bizottság előtt jelentkezett 167
jelölt közül 148-nak sikerült az írásbelije; 21 je-
lölt nem jutott szóbelire. A bukási arány tehát
12 és fél százalék. Az írásbeli részletes eredmé-
nye egyébként a következő:

A Gojdu liceumban a Petreanu kolozsvári
egyetemi tanár elnöke alatt vizsgáztató bi-
zottság előtt jelentkezett 101 növendék. Szóbelire
jutott 86. Megbukott 15. Iskolák szerint: A Gojdu
liceum román tagozatának növendékei közül
szóbelire jutott 24, a magyar tagozat 10 jelent-

kezője közül átment 7, a zsidó liceumból átment
21, a belényesi fiuliceum jelöltjei közül átment
28. Különböző iskolákból átment 6 jelölt. Tehát
itt legnagyobb a bukási arány (30 százalék) a
magyar tagozatnál.

Az Oltea Doamna leányliceumban Dumitru
Jonescu elnök bizottsága előtt vizsgáznak az
Oltea Doamna, a Notre Dame de Sion és az
Orsolya leányliceumok növendékei. Itt jobb az
írásbeli eredménye, mint a Gojdu liceumban,
amennyiben 66 jelentkező közül mindössze hat
jelölt bukott meg, 61 jutott szóbelire.

A szóbeli vizsgák egyébként szombaton reg-
gel már megkezdődtek. A Gojdu liceumban is-
kolánként, míg az Oltea Doamnánban névsor-
szerint szövegtábla be a jelölteket s egy nap 20 je-
lölt vizsgázik le.

Másfélmillió lejes kártérítést követel Petre Bucoveanu Kolozsvár várostól a megtagadott társasgépkocsi-koncesszióért

Kolozsvár. Saját tud. Petre Bucoveanu
még 1931-ben személyszállító társasgépkocsit
akart Kolozsváron beállítani s ennek engedé-
lyezése végett az akkori városi tanácshoz ké-
relést adott be, azonban elutasították. Az eluta-
sító határozatot Bucoveanu közigazgatási per-
rel támadta meg, amellyel végső fokon a Sem-
mítőszék is foglalkozott. Bucoveanu minden fo-
kon pernyertes lett, mire újból kérte a kon-
cesszió kiadását, azonban kérése ezalkalommal
is eredménytelen maradt. Bucoveanu erre 1933-
ban újabb közigazgatási pert indított, majd
anélkül, hogy ezt visszavonta, 1937-ben rendes
polgári perben kártérítési keresettel lépett fel a
várossal szemben. Keresetében az elmúlt éveke-
re visszamenőleg 1.400.000 lejt, míg a kereset
beadásától kezdve minden napra 1000 lei kár-

térítés megítélését kérte mindaddig, amíg a
koncesszió birtokába nem jut.

A kártérítési perben, amelyet a kolozsvári
törvényszék tárgyalt, a város jogi képviselője
perfüggőségi kifogással élt, arra hivatkozva,
hogy a Bucoveanu által 1933-ban beadott má-
sodik közigazgatási kereset még nincs eldönt-
ve. Bucoveanu erre a kifogásra azzal érvelt,
hogy a közigazgatási keresetben három éven át
tárgyalást sem tűztek ki és így ez elévült s en-
nek folytán a polgári kártérítési per eldöntését
nem függesztheti fel.

A törvényszék a perfüggőséget megállapí-
totta és Bucoveanut keresetével elutasította. A
határozat ellen Bucoveanu a kolozsvári táblá-
hoz felebbezett, amely a napokban Bucovea-
nura nézve kedvező ítéletet hozott: a perfüggő-
ségi kifogást elutasítva, utasította a törvény-
széket az ügy érdemben való letárgyalására.

A nemzetgazdasági minisztérium betiltotta a fakivittel

Bucurestiből jelentik: A nemzetgazdasági
minisztérium elhatározta, hogy az évi belföldi
fogyasztás fedezésére szükséges famennyiség
kiegészítéséig tilos a tűzifa kivitele.

Szívbaí, érelmesze-
sedés, nőibetegségek, idegbajoknál,
rheumánál stb.

BUZÁS gyógyfürdő

Bánát,
Románia

szénsavas, vasas fürdők és ivókurák. Fürdőidény május 15 - október 1. Gyógyulás,
szórakozás, pihenés, strand, sport, tánc, mozi, park. Muschong Hotel, Grand
Hotel, Bazar Hotel, Adél villa, Antonia villa, Margit villa, valamint számos magánvilla
és ház. Információ: Fürdőigazgatóság és Officiul Local de Cură și Turism.

VILÁGPOLITIKAI ARCÉLEK

Nagy katonák: Graziani

Irta: Csiszár Béla

Olaszország hetek óta a nemzetközi érdeklődés középpontjában áll, az olasz igényekkel vannak tele a világlapok és az olasz katonai akció lehetőségeit mérlegelik mindenütt. A Duce birodalmának legfőbb katonai vezetői Badoglio és Graziani marsall; ezektől a nagy katonáktól függ elsősorban a harci események kimenetele. Mindkettőnek nevét az abessziniai háború kapta fel különösképpen: nagy sikereik, győzelmeik sorozata meglepetést és csodálatot keltett világszerte. A következőkben Rodolfo Graziani pályafutását ismertetjük, a dakkari győztesét, aki mintegy hét hónappal ezelőtt az olasz hadsereg vezérkari főnöki tisztébe jutott. Előtte Abesszínia alkirálya és az olaszországi második hadtest főparancsnoka volt. Hét hónap alatt csodálatos és szívós szervező ereje nagy eredményeket mutatott fel ebben az új beosztásában is.

Erely, szívósság, tetterő, nagy bátorság és a veszélyekkel szembeni teljes közömbösség: ez jellemezi le ennek a nagy olasz katonának az arcáról. Markáns, erős vonalú arca, makacs álla, akaratos, kemény ajka első pillanatra elűrül a hosszú gyarmati szolgálatban kikeményedett, magszitta katonát, aki élete javarészt Afrikában és más forróégből tájak alatt töltötte; szinte már elszokott Európától, az európai életformától, szokásoktól. Mások ott a szokások, érzések, időtartamok és életpályák. Természetes, hogy ez a közel három évtizednyi gyarmati szolgálat Grazianiba is új lelket és új szellemet oltott, makacsabbá, tetterősebbé, szívósebbé, céltudatosabbá lett, mint amilyen az a Graziani volt, aki hajdan a római egyetem jogi karára járt, pandektákat és jogi formulákat tanult s közben verseket írt. Graziani, mint jószág? Majdnem hihetetlen! De Graziani, mint költő? Ez még hihetlenebb! Pedig a nagy olasz marsall még ma is áldoz a múzsáknak és, bár verset már régen közölt tőle folyóirat vagy napilap, fiókja mélyén — akárcsak másutt a memoár — gyűlik a költemények száma. Olyan ellentét van a költő és a katonaközött! De Graziani ezt is össze tudta mindig egyeztetni. És még a legkeményebb és legvéresebb sivatagi éjszakában is kitért belőle a költő, de a költő soha nem nyomta el, szorította háttérbe a katonát. A múzsához tovább maradt hűségese, mint Justiciához.

A kies Filettino falucskában emléktábla jelzi az egyik emeletes házon, hogy „1882 aug. 11-én itt született Neghelli márkija, Graziani tábornagy, Etiópia volt alkirálya.” Az emléktábla csak a kezdő és a legmagasabb állomásokról emlékeztet meg, de nem szól a közbeeső, ugyancsak fontos — életrajzi eseményekről. Az első állomás Róma, ahol a fiatal Graziani jogi tanulmányokba kezd. A joghoz azonban nincs köze, csak atyja kedvéért erőlteti, aki mindenképpen azon van, hogy fia az ő ügyvédi tradícióját örökölje és tovább folytassa a Grazianik nemes polgári vonalát. Rodolfo azonban nem a polgári pályára küldték az istenek. Kalandos vére mind hevesebben és sürgetőbben ösztönözte gyarmatokra szeretne menni, de hogyan, milyen úton-módon? Arra gondolt, hogy a legbiztosabb az volna, ha katonai pályára lépne, ott megnyílnak az út számára a fényes haditettek egész sorozatára. A második állomás tehát már Eritrea, ahová 1907-ben az első grátios ezred hadnagyaként kerül s nemsokára már részt vesz az ott folyó heves harcokban. A harmadik állomása Tripolisz, ahová öt év múlva kerül, majd Cyrenea, azután Libia. Kalandos, romantikus hőstettekre bőven nyílik alkalm, gyorsan szedi össze a legkülönbözőbb titulatásokat.

1915 januárjában kerül vissza az anyaországba. Itt van most rá szükség, az ország tetszékére hadbavonul a franciák és az angol

oldalon és Graziani a Karsztokba kerül. Epen aznap nevezik ki kapitánynak, amikor hadbavonul. A Karsztok után a Podgorán, a Doberdón, a San Gabrielen, az Asiago fennsíkán, harcol csapatával, kétszer meg is sebesül. Amikor megkötik 1918 novemberében a fegyverszünetet, ezredesi rangot kap. Ekkor még alig harminchat esztendő, 1919-ben Macedóniába küldik, itt a kétszáznegyvenedik gyalogezredet vezényli. A háború után Graziani keserűen és kiábrándultan vonul vissza minden cselekvéstől, a forradalmi kilengések elvezik minden kedvét a katonai szolgálattól, épen ezért rendelkezési állományba való helyezését kéri Civilruhát ölt és hosszú keleti utazásra indul. Hónapokig turistáskodik a Közel-keleten, de nem bírja ki sokáig, hazatér és újból felölti az egyenruhát. Természetesen megint csak a keletafrikai gyarmatbirodalomba kívánczik és 1921-től egészen 1939-ig, tehát majdnem két évtizedig egyfolytában ott szolgálja hazáját. Nem könnyű a feladata, kemény és szívós 18 év ez, de páratlan katonai tudása, vakmerősége, bátorsága, merészsége, remek szervezőképessége átsegíti a legnagyobb nehézségeken és a legkeményebb hónapokon is.

Először Libia pacifikálását bízzák rá; érdemei elismerésül Cyrenea alkormányzójává nevezik ki. Azután Olasz-Szomáliföld katonai

A parányi ember...

a nagy természettel szembeállva küzd a maga nyugtalan, kielégíthetetlen idegeivel és gyenge szervezetével. Bámulatos szívóssággal akarja meghódítani az egész világot. Pedig rácsémélhetne arra, hogy ezáltal napról-napra kopik, romlik szervezete és észrevétlenül halad a megsemmisülés felé, mert nem bírja a nagy tempót képzeletének világával felvenni és előbb-utóbb a betegségek sorozata támadja meg szervezetének ellenálló képességét u. m. ideges gyomorhaji, bélzavarok, epe- és májmegbetegedések, ideges álmatlanság, szédülések és hevülések.

A világhírű amerikai „GASTRO-D.“, amely egy nemrégiben felfedezett gyógynövény kivonatából készül, súlyos gyomor- és bélhajok esetében kitűnő eredményeket adott és amelyek gyógyítását úgy külföldi, mint belföldi orvosi szaklapok elismerően méltatják.

„GASTRO-D.“ kapható gyógyszerárakban és drogériákban vagy postán megrendelhető 150 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárakban, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

főparancsnoka lesz. Ekkor kezdődik az abessziniai háború. Graziani először is mesterien megszervezi összeköttetéseit, hadtápvonalait, az egész hadjárat tervét apróra kidolgozza, ezután villámgyorsan ráveti magát az ellenségre, áttöri arcvonalukat, a szétszórt abesszíniket közel 500 kilométeren keresztül üldözi, majd a keleti hadsereg ellen fordul. Három nap alatt felmorzsolja ezt a frontot is és megnyitja az utat észak felé. Badoglio seregeivel összeműködve diadalmasan vonul fel Addis Abebába. Badoglio távozása után ő lesz Etiópia alkirálya, egészen a múlt év szeptemberéig, akkor hazahívták, kinevezték vezérkari főnöknek és rábízták az anyaországban lévő két hadcsoport egyikének a vezetését.

Az Egyesült Államok hadereje

A szárazföldi hadsereg békelétszáma

Békeidőben az Egyesült Államok szárazföldi hadseregét a következő elemek alkotják:

1. Rendes hadsereg 179 ezer katonája, 2. nemzet gárdaönkéntesek 205 ezer katonája és 3. 358 ezer tartalékos.

A szárazföldi hadsereg tehát összesen 742 ezer katonával rendelkezik. Nem érdektelen, hogy 1914-ben az Egyesült Államok rendes hadseregének 86 ezer katonája volt. Háború esetén Amerika két és félmillió katonát mozgósíthat.

Elméltileg az Egyesült Államok hadserege békeidőben négy seregre, 19 hadtestre oszlik, ebből egy lovas hadtest. Az erők a következőképpen oszlanak meg:

A rendes hadsereg: 9 gyalogos és 3 lovas hadosztály.

A nemzet gárda: 18 gyalogos és 4 lovas hadosztály.

A megszervezett tartalékok: 27 gyalogos és 6 lovas hadosztály.

Megemlítendő még a Havai, a Filippi szigeteken és a Panama csatorna mentén szolgálatot teljesítő hadosztályok.

Ami a gyalogságot illeti, 15 dandár vezérkar áll szolgálatban. 9 tartalékban, 38 ezred teljesít aktív szolgálatot, ebből 11-nek még egy-egy tartalék zászlója is van. Ezen kívül 16 tartalékos ezred, egy könnyű tankezred és egy középnyomású tank század áll szolgálatban. A lovasságnak 3 dandár vezérkara van szolgálatban, 4 tartalékban. 15 lovasezred áll szolgálatban, 3 tartalékban. A tüzérségnél 16 dandár vezérkar közül 11 tartalékos. 21 ezred áll tényleges szolgálatban, 24 tartalékban. Ide tartozik egy szolgálatban lévő municós vonat, 14 tartalék vonat, egy megfigyelő különítmény. A partvidéki utageket egy dandár vezérkar irányítja, két tartalék vezérkar mellett. 28 ezred áll tényleges szolgálatban, 10 tartalékban. A pioniroknál 6 ezred, egy zászlóalj és 3 zászad teljesít szolgálatot, 6 tartalékos ezred, 3 tartalékos század, további 6 tartalékos ezred, egy földrajzi szolgálatot teljesítő zászlóalj mellett. Végül ugyancsak a pionirokhoz tartozik 28 zászlóalj és 13 század. Minden gyalogos hadosztálynak van egy pionir ezrede, minden lovas hadosztálynak egy pionir zászlóalja.

A szárazföldi hadsereg légi haderejének ma közel négyezer repülőgépe van. Ezek között van kétszáz Bolin típusú, nagy bombavető gép, négyezer lövész géppel.

Az amerikai haditengerészetnek tizenöt 35

ezer tonnás sorhajója van, öt repülőgép anyahajója, 31 cirkálója, 265 torpedóbolója, 91 tengeralattjárója és 280 különböző hajója (aknaszedők, járőrhajók, tengeralattjáró vadászok, ágyúnaszádok, aknarakók, stb.) Az amerikai haditengerészet közvetlenül az angol után következik erőben. Egymillió 228 ezer 350 tonnát képviselnek az amerikai hadihajók, 2052 ágyuval, ezek közül huszonnégy 46 centiméteres, százhuszonnégy 35 centiméteres átmérőjű ágyu.

A tengeri léghaderő a repülőgép anyahajók rajaiból és a partvédő készülékekből áll. Több mint ezer ilyen géppel rendelkezik Amerika, amelyek javarészt teljesen új típusúak. (Seversok, Martin, Curtis, Air Cobra.)

Gazdasági kincsek

Az Egyesült Államok legfőbb terméke a kukorica. A Mississippi medencéjében a világon termelt kukorica mennyiség 50 százalékát termeszti. Óriási a buzatermelés is. A Szovjetunió után az Egyesült Államok a világ második legnagyobb buzatermő állama. 1934-ben az Egyesült Államok 13 milliárd 511 millió kilogramm búzát, 35 milliárd 71 millió kilogramm kukoricát, 2 milliárd 589 millió kilogramm árpát, 7 milliárd 675 millió takarmányt, 2 milliárd 88 millió kilogramm gyapotot, 497 millió kilogramm dohányt termeszett. Ugyanebben az évben az Egyesült Államoknak 11 millió 827 ezer lova volt és 60 millió 667 ezer élő állata, közülük 24 millió tehén, továbbá 49 millió 766 ezer juh, 37 millió disznó.

Az Egyesült Államok általában még gazdagabb, mint talaja. Amerika az első a petroleum, szén, cink, ólom, vas és acéltermelésben. Évenként 376 millió tonna szén, 123 millió tonna petroleumot, 25 millió tonna vasércet, 217 ezer tonna rezet, 260 ezer tonna ólmot, 354 ezer tonna cinket, 160 ezer tonna bauzitot, 2 millió 720 ezer tonna foszfátot, egymillió 444 ezer tonna szulfátot, 85 ezer kilogramm aranyat, 822 ezer kilogramm ezüstöt termel.

Az amerikai ipar a legnagyobb az egész világon. A Ford művek naponta tízezer autót állítanak elő és Henry Ford kijelentése szerint rövidesen naponta ezer repülőgépet fognak gyártani. Az amerikai gyárak a világ automobilgyártásának 70 százalékát állítják elő. A hadiipar ugyancsak meg van szervezve, a Dupont de Nemours konzern üzemei több, mint 500 ezer embert foglalkoztatnak.

Az időjárás és az egészségünk

— Meglátjátok, holnap eső lesz! — jelenti ki Józsi vagy Sándor bácsi, miközben fájós lábát simogatja.

Ki ne hallott volna még ilyen és ehhez hasonló jóslásokat?

Egyik megmondja: holnap havazni fog, fagy vagy szél lesz. A másik, — óvatosabb lévén —, csak annyit jelent ki, hogy holnapra megváltozik az idő. Ugy-e mindenki gondolkodott már azon, hogy vajon mivel magyarázhatók ezek a sokszor beigazolódott jóslatok? Miért tudja megmondani, hogy eső lesz, mikor még egyetlen felleg sincs az égen? És miért képes megjóolni a havazást, mikor még nem repültek el feje felett a károgo varjúcsoportok? Miért érzi előre nagy szél jövetelét, holott még nem is veres az ég alja? ...

Folytathatnám még nagyon sokáig, de felesleges, hiszen ezeket mindenki tudja. Mindenki ismer embereket, akik nem a természet-tudományi megfigyelések alapján leszűrt tapasztalatokból, hanem tisztán megérzésből, lefüggönyözött ablakok mögül is megmondják, hogy milyen idő várható.

Az élő antenna

Szervezetünk felfogja, — mint egy nagyon érzékeny antenna —, a légköri változásokat. Minden ember antenna, de nincs minden emberben „hangszóró” — beteg szerv, túlérzékeny idegrendszer. Az időjárást megéreznem nem bosszorkányság, nem is kell hozzá különös tehetség. Egyszerűen csak betegség! Kétségtelen, hogy szerveink működését nagy mértékben befolyásolja az időváltozás még akkor is, ha ezt nem érezzük, vagyis, — ha egészségesek vagyunk.

Egészséges ember nem érzi, hogy dobog a szíve, hogy mozognak a belei, hogy nő a körme stb. ... Eppen így nem érzi azt sem, hogy esett a légnyomás, növekedett a levegő páratartalma, megváltozott a levegő elektromos töltése stb. ... Vannak azonban bizonyos betegségekben szenvedő, vagy bizonyos betegségekben átesett emberek, — akik mindezeket megérevezve —, előre megmondják az időváltozást. Egyik embernek reumatikus fájdalmai, a másiknak kis hőemelkedése (amit persze nem mér meg), a harmadiknak rossz, ideges napja stb. van. Ezek azok a napok, melyeken semmihez sincs kedvünk, amelyeken „bal lábbal keltünk fel.” Ilyenkor „nem sikerül semmi.” Többé-kevésbé tehát mindnyájunkra hatnak azok a tényezők, melyek az időváltozást kísérik. Egyik embernek fájdalmai, sőt rosszulletei vannak, a másik legfeljebb kedvetlen átmenetileg.

Front betörések

Egészségügyi szempontból két nagy csoportra oszthatók az időváltozások. Az egyik csoportba tartoznak a durva és hirtelen bekövetkező változások, tudományos nevükön: a frontbetörések, illetve átvonulások. Ezek olyankor keletkeznek, mikor az északi hideg levegőtömegek éppen vidékünkön találkoznak a délről jövő meleg áramlatokkal. A gyengébb, érzékenyebb idegzetű emberek ilyenkor fáradtabbak, ingerlékenyebbek, csökken a munkakedvük, nyugtalanul alusznak, fejfájást, szívdobogást kapnak. Sajnos nemcsak ilyen múló tüneteket okozhatnak ezek a frontátvonulások, hanem komoly betegségeket is. Kétségtelenül nagy szerepe van az ilyen hirtelen időváltozásnak az ú. n. hűléses betegségekben, a hirtelen fellépő tüdővérzésben, a csecsemők görcsös merevségében. Kiválthat asztmás rohamot, agyvérzést, migrént, szívgörcsöt is. Előidézhethet és súlyosbíthat bizonyos elme- és idegbetegségeket. Növelheti az öngyilkosságok számát.

Évszakos változások

A második csoportba tartoznak a lassan bekövetkező, sűrűn ismétlődő, de enyhébb változások. Ezek az évszakra jellemzőek. Télen és

nyáron nagyon sok fertőző betegség van. Nyáron az emésztő szervek betegségei gyakoriak. Így: a csecsemők bélhurutja, a hasifúsz, a vérhas, a különböző fagyalt- és húsmérgezősek. A téli hónapokban főként a légutak fertőző megbetegedéseivel találkozunk. A kora téli hónapokban a torokgyíkka, a késő téli és koratavaszi hónapokban inkább a vörheny (scarlát), az influenza, a tüdőgyulladás van túlsúlyban.

Az őszi, de különösen a tavaszi időjárásnak inkább a krónikus és az az ú. n. belsőszekréciós, hormonális betegségekre van hatása. Közismert dolog pl., hogy a tüdőbeteget „a tavasz vagy az őszi viszi el.” Régi, megnyugodott tüdő- vagy csontfolyamatok tavasszal és ősszel szoktak megmozdulni, fellángolni. Sok

GYERMEKARCKÉP

Vendégfiúcska, Kék szeme ijedten bámul. Oly fehér a bőre, mint a gyöngy tej, mit szép leány kannákba mér. Érezni jól a tejszagot, a gyermekkor gyöngéd szagát, mit éjfélon lehelnék szét a fölvirágzó almafák.

Pillája fodral mögül néz ránk. Kíváncsi, kis veréb. Nyulánk kezére hajtja lágy, szépsége lendült, hús fejét. Ismerkedik, új emberek nem ismert, uj vonásai szívódnak fel gyökérszerű agyába s nem mer szólani.

Kíváncsim nézem én is őt, hanyatló bölcsként, vénülön. Bár ifjuságom ifju még s ép torkom, lábam és tüdőm. Most mégis érzem, vén vagyok. Hozzája képest oly öreg, mint nagy szakállu, bölcs tudós, kinek kicsiny határkövek

mult és jövő, föld és az ég, százarú népek, nemzetek. Kicsit fáj ez a bölcsesség s hogy most már néha vén leszek. Kicsit fáj, ó, nagyon kicsit! Csak éppen hogy tán érzem és úgy száll belőlem el a kis, nyilalló, fájó szenvedés,

mint rossz, kihuzott fog után. Ezután ezt is ismerem — lerázom súlyát s háborút játszunk az ócska székeken én és a nyurga kisfiú, ki lassan megbarátkozott öregsgemmel s friss szemem, mint gyuló csillag rám ragyog.

TOLDALAGHY PÁL

régi bőrbetegség is rosszabbodik tavasszal és ősszel. Általában azt mondhatjuk, hogy tavasszal megmozdul, — javul vagy rosszabbodik —, minden régi állapot. Régen sanyalódó elmebetegségeket kezdenek el újból dühöngeni vagy gyógyulnak meg. Ezekre, — részben —, a mári előbb említett belsőszekréciós mirigyeken, tehát az agyfüggeléken, a pajzsmirigyen, a mellékvesén, a nemi mirigyeken keresztül nat az időjárás.

Az időjárás és a történelem

Lelki és érzelmi életünket is megrázza a tavasz. Ezzel a tavaszi hormonális újjászüléssel magyarázhatjuk az ember és az állatvilág szerelmi életének nagy fellendülését. Nem véletlen az sem, hogy tavasszal kötik a legtöbb házasságot és tavasszal indítják meg a legtöbb válást. Tavasszal születnek meg a nagy elhatározások, akkor akarunk mindent újrakezdeni. Ezt bizonyítja a történelem is.

A tatárjárástól kezdve, — a francia forradalmatól, 1848-on keresztül — a mostani eseményekig, minden tavasszal, vagy ősszel robbant ki. Nyáron vagy télen lefeljebb kivételként született meg egy-egy nagyobb megmozdulás.

Mussolini önéletrajzában olvashatjuk, hogy az „időváltozás nagymértékben befolyásolja cselekvésemet. Idegrendszerem a patanásig feszül.” — Nem hiszem, hogy a németek vezére babonából indítaná minden akcióját tavasszal. Nagyon elfogadható ellenben az a magyarázat, hogy az ő belsőszekréciós mirigyekre és ezeken keresztül idegrendszerére, mindenki másénál is nagyobb hatással van a tavasz megrázó ereje. Közismert dolog nagy tudósok, művészek fokozott érzékenysége. A légköri változások történelemformáló erejét tehát nem lehet kétségbevonni.

A mesterséges klíma

A ránk ható időjárási viszonyokat befolyásolni, megváltoztatni nem tudjuk, ezért nekünk kell hozzájuk alkalmazkodnunk.

Próbálkoznak ugyan — különösen Amerikában — olyan lakások berendezésével, melyekben mesterséges klímát létesítenek. Állandó légnyomást, hőmérsékletet, páratartalmat, elektromos töltést, mesterséges napfény sugárzást stb. tartanak fent. Ilyen — a külvilágtól légmentesen elzárt — mesterséges klímájú épületben tartották hónapokon keresztül az amerikai multimilliomosokat — Rockefeller-t. Ezek a kísérletek még igen kezdetlegesek és értékük nem áll arányban az óriási anyagi befektetéssel.

Minél fejlettebb, annál érzékenyebb lesz az ember, az elemi behatásokkal szemben. Ezért igyekezzik minden egészségügyi kormányzat fizikailag edzeni a nagy néptömegeket. Erről és a többi ősi védekezési eszközünkről — a lakóházról, a ruházatról stb. — a legközelebbi alkalommal fogok írni.

Dr Középegy László.

1940 június 1-én nyílt meg a

Grand Hotel Movila és Băilor szállodák

Carmen-Sylva Fekete tengeri fürdőn

50 százalékos vasuti kedvezmény

180 szoba, 300 ágyval, fürdőszobák, teljes komforttal és luxus ágyneművel felszerelve. Elsőrendű étterem, román, magyar és nemzetközi konyhával.

Nyitva június 1-től szeptember 1-ig.

Rheuma, iszias, angolkór, skrofula, női betegségek, csont, tuberkulózis, derékfájás és általános gyengeségben szenvedők biztos gyógyulást kapnak.

Pausálkurák, hideg és meleg iszapfürdőkkel. 20 napos kúra meleg iszapfürdőkkel, taxákkal együtt

Lei 7.000.- és lei 8.300.-

egy személy részére, vagy 10 napos kúra két személy részére szóló jegyfűzetek alapján. Jegyfűzetek, prospektusok és jelentkezések szobák lefoglalása végeti lapunk kiadóhivatala útján, Oradea-Nagyvárad, Str. Regele Carol II. No. 5. Forduljon bizalommal kiadóhivatalunkhoz.

CERUZAVÁZLAT

az elhunyt székely festőművész: Márton Ferenc életéből

A világesemények rohanásában sok olyan dolgot nem veszünk észre, ami rendes, nyugodt időkből döbbenetes erővel hatna reánk. Ilyen szomorú eseményt röptített világgá a rádió az elmúlt hétfőn is egyet, azonban a csatogó, sipoló légköri zavarok és a nagypolitikai felajzott kíváncsiság majdnem teljesen elsikkasztották a hír jelentőségét.

Pedig az a néhány sablonos szó, amellyel bejelentették Márton Ferenc festőművész halálát, mélyen és elevenen a szívünkbe kell nyilaljon s különösen a székelyek között beláthatatlan veszteséget jelent; nem beszélve arról, hogy a magyar képzőművészet mit veszített az ő korai elhunytával.

Ki volt Márton Ferenc?

Egy egyszerű, de tipikusan székely hangzású név viselője. Egy palánta, aki 1884 dec. 15-én a békecsendes karácsonyra készül, szűztiszta hóval lepelt Csikszentgyörgyön örvendeztette meg születésével Márton Zakariás gazdálkodót s aki mint a többi székely gyermek, a lankás mezőkön, a sűrű fenyőerdőkben, a rohanó hegyipatakokban találta meg az élet első és soha el nem mosódó örömeit.

Azán nőtt, gyarapodott testben, lélekben egyaránt s ahogy errefelé mondani szokták: — úgy váltott az esze, hogy iskolázni hasznosnak látszott.

Igy került a csiksomlyói gimnáziumba, ott járta ki az öt első osztályt és azután a felső háromra átalajtott Kézdivásárhelyre a Kantába.

Diák volt, tanulta az akkor túlzottan követelt latint, németet s tanulta a többi tudományokat is, de biztosan Márton Zakariás uram legteljesebb megelégedését nem nyerhette el, mert semmi hajlandóságot se mutatva a divatos közpályák iránt, abban lelke lelke gyönyörűségét, hogy lerajzolta a templomot, a hegyeket, a hazatérő csordát, az erdei fahordással küzködő embereket s ábrándos lelkével visszatarthatatlanul a művészet felé sodródott.

Igy lett Márton Ferenc a budapesti képzőművészeti főiskola hallgatója, onnan kikerülve Magyarország leghíresebb rajzolóművésze, később az iparművészeti főiskola tanára és olyan világhíresség, akinek a rajzai, festményei a leghíresebb múzeumok, gyűjtemények féltett értéke, kincse s akinek neve világszerte dicsőséget szerzett a székely őserőnek, művészi rátermettségnek.

Egy felejthetetlen találkozás

Nagyon vázlatosan ismertetve, ez volt Márton Ferenc. Élete azonban egy csodálatosan gazdag, lélekelemző, tudományos tanulmány-munka is lehetne, mert mindent, mindent megtalálunk benne, ami kétségtelen velejárója, jellemzője a székely őstehetségeknek.

Egyéniség volt már gyermekkorában. A Kantában még ma is minden öreg emlékszik rá.

— Fehér, csiknadrágban járt az kérem, még nyolcadik gimnázista korában is, — mondják az emberek, akik csak most szereztek tudomást arról, hogy milyen nagy tehetség volt az a Márton Ferenc, aki az iskolának élet-nagysága Szent Imre-képet rajzolt.

— Egyszer, egy kiránduláson a határpásztorok megakartak verni, — mondja az egyik volt osztálytársa, — és mi bizony elszaladtunk kérem. Márton Peri másodmagával maradt csak ott és elszedte a határpásztoroktól a fapuskát.

Hát így indult a fiatal élet hajtásba s ez a makaos, kitartó akarat jellemezte egész életét.

A nagyháború után, — amelyből Márton Ferenc is kivette a részét, — 1921-ben engem ért az a szerencse, hogy valami képzőművészeti ügyben Márton Ferenchez küldtek, mint első éves rajztanárjelöltet.

Szívszorogva másztam fel öt emelet magaságba, ahol a műterme és lakása volt és

soha el nem felejttem azt az érzést, amit akkor éreztem, amikor a csengőre tettem az ujjam.

— Vajjon nem találok-e rossz kedvében? Egyáltalán fogad-e? Hátha...?

S akkor hirtelen, ahogy kicsapódott az ajtó előttem, szólni is alig tudtam a megihletődéstől.

Ingujjban, komoly, szomorú arccal Márton Ferenc állott előttem s egyszerű közvetlenséggel csak annyit mondott:

— Gyere be.

Egy kicsi szobába tessékelt, széket húzott alá, cigarettát vett elő és csak amikor már rágyújtottam, akkor kérdezte meg:

— Mit parancsolsz, fiam? Miben lehetek szolgálatodra?

Akkor ez olyan csodálatos és megfoghatatlan volt előttem, szinte azt képzeltem, hogy előre tudott a jövőtelemről, később igen egyszerűen megmagyarázta.

— A főiskolai jelvényedről tudtam meg azonnal, hogy mi vagy. Hozzám mindennap jön ilyen fiatalember... Hát miben segíthetek rajtad?

Elmondtam a küldetésem okát és beszéd közben rám mosolygott.

— Jó, jó. Elintézzük, de te alighanem székely vagy?

— Honnan méltóztatik tudni, — estem az újabb meglepetésbe.

— A beszédedről. Jól esik a fülemnek, No, beszélj.

Es akkor már igazán feloldódva bennem minden szorongás, beszéltem, mintha édes bátyámnak beszéltem volna.

Harc a művészetért és a népért

Es Márton Ferencnek láthatólag jól esett, hogy Vásárhelyen még mindig szeretettel őrzik az ő hetedik, nyolcadik gimnázista alkotásait. Belém karolt, átvitt egy kis előszobán és kinyitotta a műterem ajtaját.

Káprázott a szemem. A nagy, üvegfalú teremben száz és száz hevenyészett kompozíció volt szétszórva, a falakon nagy vásznakon történelmi vázlat, a vérmezői esküvő s minden sarokban egy-egy markáns székely téma.

Favágók, akik elkéseregett erővel lendülnek neki a hatalmas fenyőnek. A híres „Gát-kötők” — vázlata, az ingujjra vetkőzött csupa izom, csupa erő székely férfiak, ahogy emelik a tölgyfalóknót a magasba, aztán hegyre csipeszkedő borvizes szekér, kaszával neki-lendülő csiki legények, vízholdó rokolyás leányok...

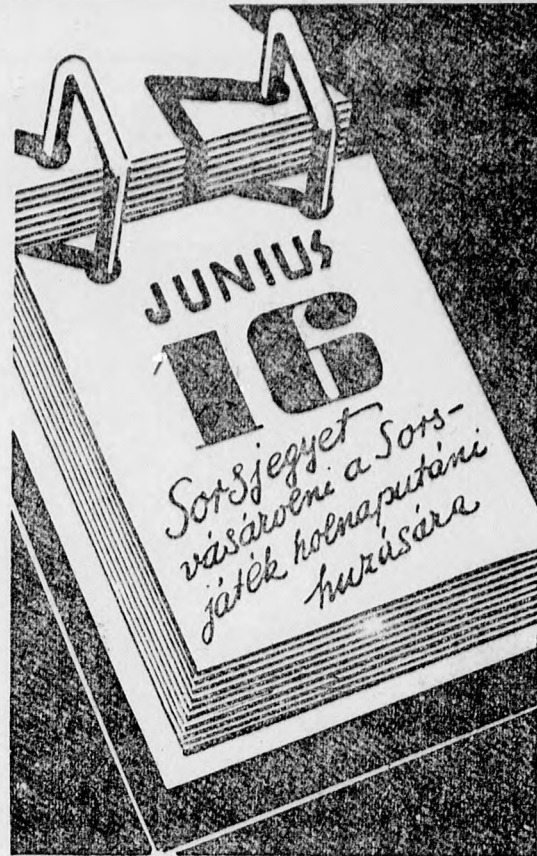
Egy darab székely élet, a nagy, pesti bérház padlástermében, ahol csendesen, szinte zárkózottan élt Márton Ferenc.

— Gyönyörű... En... nem is gondoltam...

— Hagyd el, — Legyintett kesernyész lemondással! — Ez semmi. Sokkal többet akarok, sokkal többet érzek, de legtöbbször nem azt csinálom, amit szeretnék. Élni kell. És nem a közönség igazodik a művészhez, hanem nekem kell hozzájuk igazodjak. Rossz mesteriséget választottál te is. Maradj tanárnak, a művészet csak úgy szép, ha passzióból csinálhatja az ember.

Egy sokatmondó epizód

Azóta hatványozott mértékben figyeltem Márton Ferenc minden művészi megnyilatkozását. Tudtam, hogy az iparművészeti főiskolán a növendékek valósággal rajonganak érte. Tudtam, hogy az a nagy vászon, a vérmezői esküvő sohasem készült el, mert mellőzést sejtett, tudtam, hogy nem akart divatos festő lenni, nem keresett új utakat, irtózott az izmusoktól s tudtam azt is, hogy nem csak művészetével, hanem minden idegszálával görcsösen ragaszkodott eredeti székelységéhez, minden gondolatával végig élte a székelyek életét és mikor az egyik székelyföldi növendéke egy nyári va-

Az Állami Sorsjáték alapjaiból tartják fenn Romániában a legújabb és legmodernebb korházakat. Az Állami Sorsjátékon való részvétel ezzel egyúttal játékonysági aktus is.

KET NAP MULVA

nagy ajándékot kap

kációra készülve azt kérdezte, hogy ugyanbizony mivel örvendeztethetné meg, amikor visszatér, Márton Ferenc lemondóan legyintett:

— Az olyan nagy dolog, hogy nem is kívánhatom tőled.

— Mi lenne az, Mester?

— Valami, amit nehéz szállítani, mert könnyen eltörök a cserépfazék.

— Töltöttkaposzta? — Ragyogott fel a növendék szeme.

Márton Ferenc szomorúan intett.

— No, eltaláltad. Húsz éve a számban van az ize. De tudod, úgy, ahogy odahaza csinálják Mert olyant... sehohse tudnak csinálni.

*

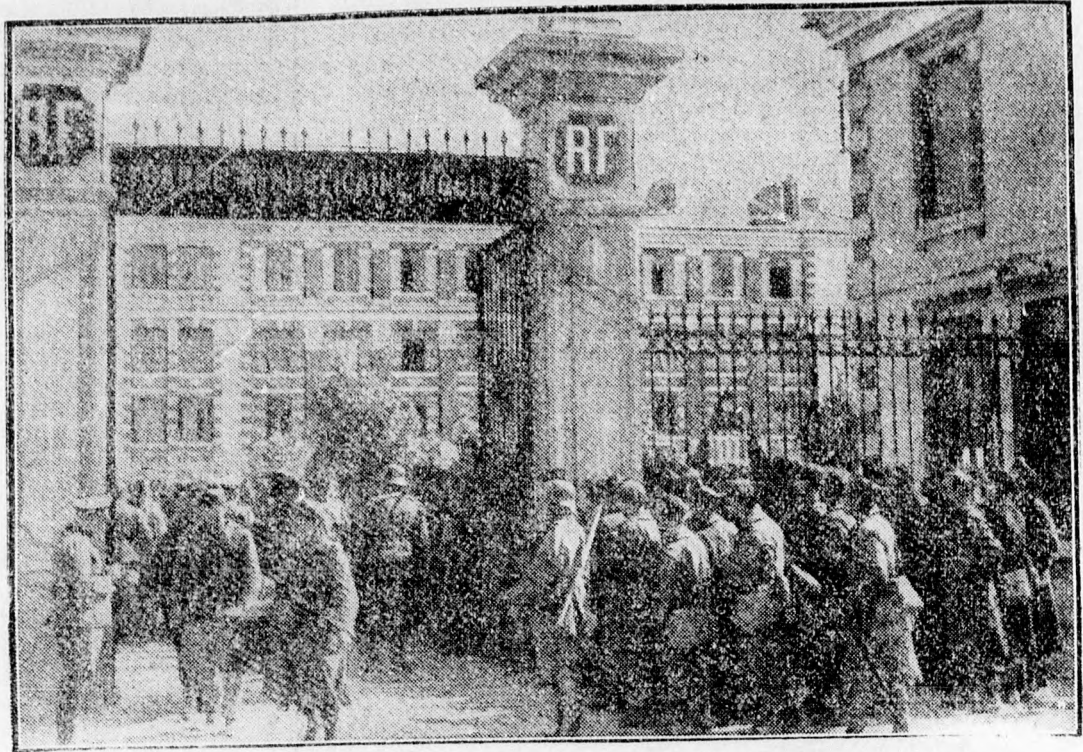
Csak ötvenhat éves volt és Istentől ajándékozott csodálatos tehetségével beragyogta a magyar képzőművészet egét. És ami a művészetén túl is hirdeti nagyságát, az a fajtájához való tiszta ragaszkodás. Az a ragaszkodás, amellyel szalonképessé tette, örökidőkre megörökítette az egyszerű, munkás székely embert.

FÜLDI ISTVÁN.

Képek a háborús Nyugatról

Eden angol hadügyminiszter és Bill tábornok fontos megbeszélés után elhagyják Churchill palotáját.

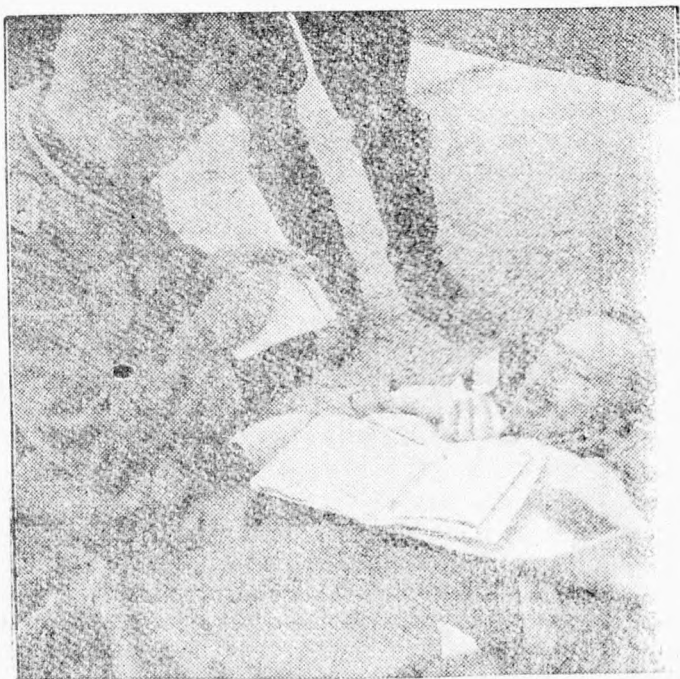
Német katonák egy francia városban.

Autógarázsá álcázott acél erődítmény a nyugati hadszíntéren.

Brauchitsch tábornok, a német hadsereg főparancsnoka repülőgépe ablakából figyeli a nyugati nagy csata sorsdöntő összecsapását.

Utolsó üzenet az otthonlevőknek...

Bajtársak búcsuja.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

ORADEA, II. KAROLY KIRÁLY-UT 5. SZÁM.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: **Belföldön:** Egész évre 900, félévre 450, negyedévre 225, egy óra 75 lei.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P. — Egyes szám ára 20 fillér, — vasárnap és ünnepek 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk sz.: 30.037.

Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem őrzünk meg s nem adunk vissza

PÁPAI PRONOTÁRIUSOK KINEVEZÉSE.
Temesvár. Sajat tud. A Szentatyán, mint értesülünk, a temesvári székeséptan mindenkor nagyprépostját pápai protonotáriusi méltósággal ruházta fel. Ennek folytán Kayser Lajos nagyprépost, pápai prelátus pápai protonotárius lett. A Szent-
szék Pacha Agoston dr. megyéspüspök felterjesztésére Wégling János apátkanonok, egyházmegyei főtanfelügyelő és Unterwéger Lotár dr. kanonok, papnevelői rektor, pápai protonotáriusokká nevezte ki.

A KATOLIKUS KÖR vasárnap, 16-án este 8 órakor tartja vacsorával egybekötött kertmegnyitóját Nagyváradon.

A MOSZKVAI FRANCIA KÖVET ÁTUTAZOTT CHISINAUN. Chisinauból jelentik: Lebonne, Franciaország új moszkvai követe átutazott Chisinaun. Lebonne a pályaudvaron hosszasan elbeszélgetett a chisinaui francia konzullal.

SZOMBATON NINGS HÁBORUS ELSŐTÉTÍTÉS. Nagyvárad. Sajat tud. A polgármesteri hivatal légvédelmi irodája közli, hogy a szombatra elrendelt háborus elsőtétítést, a román pünkösdi ünnepekre való tekintettel elmarad. Ehelyett június 18-án, szerdán este lesz ismét háborus elsőtétítés a három napra szóló rendelet előírásainak megfelelően.

A rendelkezéssel kapcsolatban Gritta Ovidius rendőrkezesztor felhívja a város közönségét, hogy a háborus világitásnak megfelelő intézkedéseket pontosan hajtsa végre. Valamennyi utcára, vagy udvarra nyíló ablakot úgy kell elsőtétíteni, hogy semmi fény se hatolhasson ki. Nem elég csak átlátszó függőnnyel eltakarni az ablakokat, hanem lehetőleg át nem látszó fekete anyaggal. A legutóbbi gyakorlatok alkalmából különösen a pincelakások ablakainak elsőtétítése körül volt tapasztalható hanyagság. Több mint száz egyén ellen eljárás indult.

ÓBESSENYŐ BOLGÁR NAGYKÖZSÉG ÚJ PLÉBÁNOSA. Temesvár. Sajat tud. A Kristócsák Ferenc c. kanonok, plébános halálával megüresedett Óbessenyő bolgárlakta nagyközség plébániáját most töltötték be. Pacha Agoston dr. megyéspüspök Kurth Mihály krassócsörgői plébánost, aki most éveken át a krassócsörgői között működött, de azelőtt a bolgár hívek közelében is tevékenykedett, nevezte ki Óbessenyőre plébánosnak.

Cipésziparos taggyűlés. A nagyváradai bőrfeldolgozó iparos céh cipész alosztályának vezetősége felkéri az összes cipész kisiparosokat, akár tagja-e a céhnek, akár nem, hogy saját érdekükben folyó hó 19-én, szerdán este 8 órakor az iparos céh-házában (Str. Cuza Voda 8.) tartandó szakmai taggyűlésre határozottan megjelenjenek. A taggyűlésnek a szakmáikat átölő súlyos problémákra kell orvoslást hoznia, tehát mindannyiunk személyes érdeke, hogy pontosan és biztosan ott legyen. Vezetőség.

A csehországi zsidók mozgósítása Palesztinában. A Zsidó Távirati Iroda jelenti Palesztinából: Hivatalos közlemény szerint a telavivi cseh zsidók minden várakozást felülmuló módon tettek eleget a cseh konzulátus ama felszólításának, hogy katonai szolgálatra jelentkezzenek. A látszat az, hogy szinte kivétel nélkül minden cseh zsidó eleget tett a jelentkezési kötelezettségének. A besorozottak egynegyede a francia fronton kíván harcolni. Kadlec dr. palesztinai cseh főkonzul kijelentette, hogy a cseh nemzeti tanács nagyobb önkéntes csapatot hozhat Palesztinából a francia frontra küldeni. A cseh zsidók összirásának máskülönben demonstratív célja volt. „Bizonyítani kívántuk a világ előtt — mondotta a főkonzul — hogy Csehszlovákia még létezik és módjában áll polgárait nemzetvédelem céljából mozgósítani”.

HOTEL CORVIN BUDAPEST

VIII. Csokonai-utca 14 Nemzeti Színháznál.
Családizállóda város szívében
Ujonnal berendezve. Közp. fűtés, hideg-meleg
folyóvíz. Egyágyas szoba P. 3, kétágyas P. 6.

Felvétel internátusba. A szentferencendi nővérek vezetése alatt álló nagyszabású tanítónőképző V-ik osztályába és a kereskedelmi licium V-ik osztályába felvehető, akik a gimnázium negyedik osztályát végezték. A folyamodványhoz: Állami születési anyakönyvi kivonat és abszolváló bizonyítvány vagy Ertesítő csatolandó. Bentrakási havidíj 500 lei. Van az intézetben elemi iskola és négy osztályú leánygimnázium is. Ezen tagozatokon is 500 lei a havi ellátási díj. Tanácsos mielőbb kérni a felvételt, míg a helyek be nem telnek. Minden tagozatnak nyilvánossági joga van. Prospektust készséggel küld az igazgatóság. Az intézet rendkívüli előnye, hogy a növendékek gyakorlatilag könnyen elsajátíthatják a német nyelvet.

Meghalt Sajó Lajos nyugdíjas vasuti főtisztviselő. Szatmárról jelentik: Sajó Lajos nyugalmazott vasuti felügyelő váratlanul elhunyt. Csütörtökön délután még felment a szatmárhelyi szülőjébe. Amikor be akart lépni a szülőhöz vezető kapun, szívéhez kapott, összeesett és pár percen belül kiszendetett. Holttestét hazahozták Szatmárra és innen temetik el. Sajó Lajos 65 évet élt.

LETARTÓZTATTÁK A KÁBITÓSZEREK FORGALOMBAHOZATALÁVAL VÁDOLT BUCURESTI GYÓGYSZERÉSZT. Bucurestiből jelentik: Nagyszabású kábítószerüzelmekről rántották le a leplet Bucurestiben. Az üzelmek közepében a Calea Victoriei 36. szám alatt lévő úgynevezett „Bruss” gyógyszerár állt, hol nagymennyiségű morfiumot, kokaint és más kábítószeret hoztak forgalomba. Az illovi törvényszék vizsgálóbírója Leonard Landau gyógyszerészt letartóztatta. A törvényszék a letartóztató végzést tegnap jóváhagyta.

Zürichi nyitás. Párizs 9.35, London 16.45, Newyork 4.46, Milánó 22.50, Berlin 17.25, Varsó 9.0, Belgrád 10, Bucuresti 22.5.

ÁRVIZEK GYERGYÓBAN. Gyergyószentmiklósról jelentik: A huzamosabb esőzések következtében beállott árvizek komoly veszedelemmel fenyegették Gyergyószentmiklós városát is. Különösen a Békényfőről és Békénylőkről lefutó vizek okoztak nagy károkat nemcsak a város és környékén, de a Gyilkostónál is. A város felső részén lévő utcákban az árvíz több mint 150 méter hosszúságban mosta el az úttestet, míg az alsóbb részen több hidat megbontott. László Antal városi főmérnök gyors intézkedéseivel megelőzte a még nagyobb veszedelmet. Kérdésünkre a következő felvilágosítást adta: Az ár különösen az úttestek partjait támadta meg s itt kellett legelső sorban is a védekező megerősítésekre gondolkunk, ami sikerült is. A Békénylőkről leömlő víz a hegyi utakat rombolta szét, ugyannyira, hogy a fafuvarozást teljesen megbénította. Hat molnárnak pedig a megélhetését tette kétségessé, amennyiben gátjaikat elszakította s malmaik szárazon állanak. A Gyilkostónál pedig a felső nagy gátat törte át s a partok közeli mellékágába ácsapva, az összes hidakat és átjárókat magával sodorta s a partot teljesen elöntötte. Így a Novák-strandfürdőnek is jelentős károkat okozott.

Mennyi húst fogyaszt Budapest lakossága? Budapestről jelentik: A magyar főváros statisztikai hivatalának közlése szerint az elmúlt évben Budapest lakossága 418.694 métermázsza húst fogyasztott. A fogyasztásból évi 68 és fél kiló jut egy-egy budapesti lakosra.

Két veszedelmes tolvajt tett ártalmatlanná a cluj-kolozsvári rendőrség. Kolozsvárról jelentik: Két veszedelmes tolvajt tett ártalmatlanná a kolozsvári rendőrség. Ghita Gheorghe kolozsvári vasutas megjelent a központi rendőrségen és elpanaszolta, hogy a Regina Maria-utca 24. szám alatti lakásából 1400 lei készpénze tűnt el ismeretlen körülmények között. A károsult tisztviselő közölte azt is a bűnügyi detektivekkel, hogy tegnap déltájban Dumach Nina, a közeli Rekecel községbeli nőismerőse járt nála. Az előállított nő eleinte erőlyesen tiltakozott a gyanúsítás ellen, de a keresztkérdések sulya alatt beismerte, hogy ő a lopás tettese. A házkutatás során a pénz is megtalálták a nő kolozsvári lakásán. — A másik tolvajt Lupas Roman, Lunga-utcában lakó rovtomultu 24 éves bűnöző személyében tartóztatták le tegnap este. Lupas csak tegnap déln szabadult ki a nagyenyedi, illetve a helybeli fogházból és ebéd után betérte az egyik Mihai Viteazul-téri kocsmába, ott alaposan beszeszelt. Később beírt az egyik külvárosi mechanikai műhelybe, ahonnan nagyértékű vas alkatrészeket és esztendőlyos szerszámokat vitt el.

Adomány. Dévai Csángótelep Szentferenc-rendiek temploma javára özv. Lukács Istvánné Nagyvárad 150 leit adományozott. Az összeget a rendeltetési helyére eljuttattuk.

PÜSPÖK

gyógyfürdő Oradea mellett

600 év óta használják eredménnyel a 42° C kénes rádiomos gyógyforrásait, reuma, köcsvény, csúz, ischiás, trombózis, valamint női betegségek ellen.

Iszapfürdő, forró iszapakkolások, női, férfilitükfürdők, kád-, villany-, szénsavfürdők. I. o. panzió: lakás, háromszori étlapszerinti első osztályú étkezés, gyógy- vagy hullámfürdő.

	jun.-sept.	jul.-aug.
I. o. panzió személyenként	220-250 L.	260-290 l.
Kétágyas szobában kétszemélynek — — — — —	400-440 L.	480-540 l.
II. o. panzió — — — — —	160 L.	180 l.

Vasuti kedvezmény

Éttermeinkben mérsékelt étlap árak. Orth. kóser vendéglő. Kóser panzió a fenti árakhoz 10% felár. — Allandó zene. — Cursalonban minden este tánc. — Verseny kuglizó. — Tenisz pálya. — Csolnakázó.

Románia egyetlen hullámfürdője
Kérjen prospektust.

A Katolikus Kör kerthelyiségének megnyitása. Nagyvárad. Sajat tud. A Katolikus Kör gyönyörűen átalakított nyári klubhelyisége ma, vasárnap este 8 órakor vacsorával egybekötött ünnepélyes külsőségek között nyílik meg. A modern követelményeknek megfelelően átalakított játéktér, társalgó, olvasó terem és a függő virágterekkel övezett kerthelyiség minden bizonnyal állandó találkozási helye lesz a váradai uritársaságoknak.

TÜZ PUSZTÍTOTT EGY IASII GYÁRBAN. Iasiól jelentik: A tegnap délután folyamán nagy tűz pusztított a iasii „Victoria” szövőgyárban. A tűz egyik üzemben levő géptől származott. Az azonnal értesített tűzoltóknak hatalmas erőmefeszítéssel sikerült a tüzet lokalizálni és eloltani. A gyár épületéből ájultan hoztak ki néhány fiatal munkásleányt, akik a sűrű füstben elájultak. Emberáldozatról, valamint a tűz okozta kárgyagságáról még nem érkezett jelentés.

SULYOS SZERENCSETLENSÉGET OKOZOTT EGY LEZUHANÓ VASGERENDA. Borpatáról jelentik: Sulyos szerencsetlenség történt az elmúlt nap délelőttjén a borpataki Petrosani bányában. A munkások a belső kifalazásához szükséges vasgerendák felállításán dolgoztak, miközben az egyik vasgerenda rájuk zuhant. A munkások egyrészenek sikerült még idejében félreugrani. de a vas Horváth Sándor 38 éves művezető és Iancu Ioan munkást maga alá temette. Mindkettőt eszméletlen állapotban szállították a nagybányai kórházba, ahol megállapították, hogy Horváth Sándor a jobb lábán nyílt törést és bordarepedést, míg Iancu Ioan arcán és vállán súlyos sérüléseket szenvedett.

APOLLÓ MOZGÓ: Utolsó Katalin.

POSTAFIOK

Keresztény sebészorvos érkezett végre a nagyváradai Irgalmasrend kórházába, ahol ezt a fontos pozíciót eddig másvallású töltötte be. A Balog Artur elhalálása folytán megüresedett sebészorvosi állást a rend dr. Simkó György fiatal sebészorvossal töltötte be. Dr. Simkó György dési származású, aki tanulmányait külföldön végezte. Erdélybe visszatérve a csikszerepai Vincés-nővérek kórháza hívta meg sebészorvosnak, ahol dr. Simkó két évet töltött el. Innen szolgáltotta új és előkelő állásába a nagyváradai Irgalmasrend kórházának igazgatósága a tehetséges, fiatal orvost.

Egy művészpár életéről érkezett érdekes hír a magyar fővárosból. Budapestén egy és ugyanazon napot tett művészi vizsgákat Szirányi Stanzel János és felesége Fischer Gabriella. Mindketten június 11-én egy napon vizsgáztak a budapesti Zeneművészeti főiskolán. Szirányi Stanzel János, a zongora tanári és karnagyi oklevelei mellé megszerezte a művészi képző végzettséget is, mint Dohnányi Ernő legkiválóbb növendéke és így a művészi diplomát is megkapta. Felesége Fischer Gabriella pedig zongoratanári oklevelet, csillagos kitűnő eredménnyel és elnyerte a Kéri Szántó-féle ösztöndíjat. A pesti művészpár sikere által kelt örömet bennünk, mert Fischer Gabriella nagyváradai származású és az erdélyi művészkörökben is általánosan becsült, zenei tehetség. Így édesanyját, Fischerné Szalay Stefániát, a közszeretetten álló nagyváradai zenetanárnőt kettős öröm érte, hogy leánya és veje egy napon érte el a magas, művészi képesítéseket.

KÖZGAZDASÁG

Aggasztó a szőlő és a gyümölcs-termés helyzete

Az átlagos termésnek 40–50 százaléka lehet számítani

Bucurestiből jelentik: A földművelésügyi minisztériumhoz beérkezett jelentések szerint a szőlők helyzete az egész országban aggasztóvá vált. A peronoszpora szinte minden szőlővidéken megjelent, azonban a kékkőhiány s a kékkő árának hatalmas arányu emelkedése miatt a permetezések elmaradtak, vagy csak nagyon hiányosan tudtak permetezni.

Szakértői körök véleménye szerint a szőlőtermés, a már eddig elszenvedett fagykarak, időjárási nehézségek s a még várható károk következtében 50 százalékkal rosszabb lesz, mint az előző évek közepes termése. Nagyban hozzájárult a terméskilátások csökkenéséhez a munkáskezelés hiánya.

Ami a gyümölcsstermést illeti, az eddig beérkezett jelentések szerint Dobrogeában a kajszin és az őszibarack 90 százalékból elfagyott s az ország többi részében — különösen a síkságokon és a mélyebben fekvő helyeken a barackfák 25 százaléka fagyott meg. A cseresznye és a meggy elszenvedett a legkevesebb kárt, úgyhogy ezekből közepes termés lesz. Az almák — különösen a finomabb fajok — Erdély-

ben szintén nagy fagykárt szenvedtek, úgyhogy a normális évi termésnek legfeljebb 40–60 százaléka lehet számítani. Egyedül Besarabiában lesz jól almatermés. A szilva is nagyon sokfelé elfagyott, úgyhogy helyenkint 90 százalékos a fagykár.

A fenti adatokból előrelátni lehet, hogy ebben az évben a gyümölcsárak minden előző évnél magasabbak lesznek. A gyümölcsfeldolgozó gyárak, így a szilvaíz s a különféle kivonatokat készítő üzemek nagyrésze nem fog dolgozni. A kormány illetékes szervei intézkedéseket tesznek a gyümölcsértékesítés segítésére s hír szerint erre a célra már különféle hiteleket is szavaztak meg.

A borpiacon fokozatos áremelkedés tapasztalható. A közepes minőségű átlagbor literenkénti ára 15–18 lei az ókirályságban. Küllő mentén ennél is magasabbak az árak. Hasonló a helyzet Aradmegyében is. Nagyváradon 12–14 lei az átlagbor nagybani ára, míg az Ermelléken 10–12 lei. A kereslet azonban még mindig nincs kellő arányban a nagy kínálattal.

Meghosszabbították az üzleti könyvek ivenkénti értékkülönbségének befizetési határidejét

Bucurestiből jelentik: Április 1-iki illetékváltoztatás az üzleti könyvek eddigi öt leies illetékét hat leire emelte fel és ugyanakkor elrendelte, hogy a használatban levő könyvek április 1-je óta használt, valamint üres ívei után az egy leies differencia június 10-ig fizetendő be a pénzügyigazgatóságon. A pénzügyminiszter most ezt a határidőt június 30-ig meghosszabbította.

ÚJ OKMÁNYBÉLYEGEK. Bucurestiből jelentik: Június 10-iki kezdettel két új típusú okmánybélyeget bocsátottak ki. Az egyik 9 leies, míg a másik 5 leies címlet.

Kartellbe tömörítik az olajgyárakat. Bucurestiből jelentik: A nemzetgazdasági minisztérium az ellenőrzés megkönnyítése végett elrendelte, hogy az összes olajgyárak kartellbe tömörüljenek. Az intézkedés a fogyasztó közönség és a gyártulajdonosok érdekét egyformán szolgálja.

Felemelték a cement árat. Bucurestiből jelentik: A legfelsőbb kartelltanács a cement árat három hónapra vagononként 1200 lejjele emelte.

HAT HÓNAPIG TILOS TEJELŐ TEHENEKET LEVÁGATNI. Bucurestiből jelentik: A nemzetgazdasági minisztérium az 1939 november 20-án 3380. szám alatt kelt minisztertanácsi jegyzőkönyv hatályát a tejelő tehének vágására 6 hónapra kiterjesztette. A rendelkezés folytán a tejelő tehének vágása az egész országban hathónapi időre tilos.

Szeplős, foltos, kiütéses, pattanásos, ráncos, mitteseres archőr, hársónysima, tiszta, üde, rőzsás, tetszetős, vonzó és szép lesz a Génusz arckrém használatától. — Egy tégely esteli vagy nappali arckrém 50 lei. Génusz puder 45 lei. Génusz szappan 25 lei. Készíti és postán szétküldi utánvétellel **Földes gyógyszerár, Arad.** Levelezőlapon megrendelhető.

A hústalan napoknak hétfő, kedd és szerdára való áthelyezését kéri a baia-marei-nagybányai mészárosok. Nagybányáról jelentik: A nagybányai mészárosok és hentesek között mozgalom indult meg, hogy az eddigiszerda, csütörtök és péntek helyett, hétfő, kedd és szerda legyen a három hústalan nap, mivel a pénteki vásár miatt, amikor rengeteg a vidéki vevő, a husárutási tilalom miatt a mészárosok súlyos kárt szenvednek. A nagybányai mészárosok a napokban nyújtják be kérelmüket a polgármesterhez továbbítást végett és biznak annak kedvező elintézésében.

Nagyhatású életrajz

Endrődy László S. J.

ÉLETET KRISZTUSÉRT

c. műve. Fiatalság, eszmények, sportlendület, — majd a lelkiélet magasságai és életszentség sugárzik Kaszap István életéből felénk a könyv 323 oldalán át.

Ára:
120 lei és portó

SZÍNHÁZ

Lovasparádé

(Operett-bemutató Nagyváradon.)

Pénteken este Szilágyi László és Kiszely Gyula három felvonásos operettjét mutatta be a Thalia. A darab kiállításának elsőrendű, zenéje megnyerő, tánc- és énekszámait hatáskorok. A közönség jól mulatott és egyes számokat többször elismételtetett.

A darab meséje Szamosy főhadnagy és a dúsgazdag Kápolnay Klári szerelme köré szövődik. Klári öccse bevonul katonának és a főhadnagy veszi pártfogásba. Másnap a tisztibálon Szamosy megkéri Klári kezét. Ekkor azonban kiderül, hogy Szamosynak három nap múlva árverezik a birtokát. Klári megdöbent a hírrel, mivel azt hiszi, hogy pénzért kérték meg a kezét. Szamosy önértelében mélyen megbántva és szerelmében csalódva, lemond tisztirangjáról és hazamegy gazdálkodni. Sok bonyodalom után a két szerető szív egymásratalál.

A szereplők közül elsősorban az uradalmi cselédeket alakító Sándor Stefit és Fülöp Sándort kell megemlítenünk. Az előbbi temperamentumával és bájos közvetlenségével, az utóbbi jóízű, talpraesett humorával lendületet, életet vitt a színpadra. Ma kétségkívül ők a közönség kedvencei. Minden egyes jelenetüket általános derű és osztatlan lelkesedés kíséri. Puskás Béla snájdíj főhadnagya tetszést aratott, Krémer Manciról, Klári szerepében, ismét megállapíthatjuk, hogy jó megjelenése van és öltözködni tud. Sok tapsot kapott Csengeri Aladár Kápolnay szerepében. Szimpatikus színész, jól énekel és remekül táncol. Ez utóbbi megállapítás áll az ezredes leányára, Báza Évára is. Kitiűnő kabinetelakítás Csóka József őrmestere. A darabot Gróf László hozzáértő és szakavatott kézzel rendezte, a zenekart Szabó Ica vezényelte nagy körültekintéssel. (b. s.)

A színházi iroda közleményével:

A „Lovasparádé“ óriási sikere: Tegnap este mutatta be a Thalia operett együttese Szilágyi-Kiszely nagyoperettjét, a Lovasparádét, mely egyben a szezon utolsó bemutatója volt. A nagy sikerrel bemutatott új műsorszám igazolta a hozzáfűzött reményeket. A szellemes szöveg, a felvonások között nyíltzsinári taposok, hangos nevető orkánok, a melodikus fülbemászó muzsika olyan hatást váltottak ki a nézőből, hogy akik a tegnap esti bemutató előadását végignézték, egy kedves, hangulatos est emlékével távoztak a színházból. A Lovasparádé előadását Gróf László rendezte, a zenekart Szabó Ica vezényli, míg a főszerepeket a társulat legkiválóbb erői játszották. A Lovasparádé még szombaton este 9 órakor d. u. 6 és hétfőn este 9 órakor utolsó bucsuelőadásban van a színház műsorán.

Vasárnapi előadások: Vasárnap három előadást tart a színház operett együttese. Délután 3 órakor először olcsó helyárral kerül színpadra a *Túl a nagy kiviánon* operett, délután 6 órakor rendezés helyárral a *Lovasparádé* operett új műsorszám, míg este 9 órakor a *Piros bugyellár* népszínműnek lesz felújító előadása, teljesen új betanulásban. **Piros bugyellár.** Vasárnap este Csépreghy Ferenc halálának 60 éves évfordulója alkalmával a külföldi nagy színházakkal egyidejűleg ünnepi díszelőadás keretében ujtja fel a színház együttese Gróf László rendezésében, teljesen új betanulásban, új rendezésben az író legjobb és legragyogóbb népszínművét, a *Piros bugyellárt*. Ez az előadás a társulat egyik legkitűnőbb előadása, amelyre lázas izgalommal készül az egész együttes. A főszerepeket: Kőszeghy Margit, Coppán Flóra, Gellért Ibolya, Tihanyi Magda, Borovszky Oszkár, Csóka József, Fülöp Sándor, Szendrey Mihály, Csengeri Aladár, Ditrői Béla, Réthelyi Ödön, Dancsó György stb. alakítják, a zenekart Stephandesz József vezényli. A *Piros bugyellár* vasárnap esti előadása az eddig megnyilvánuló érdeklődésből ítélve zsúfolt nézőtér előtt fog színpadra kerülni.

Hétfői bucsuelőadások. Hétfőn duceszik az operett együttes Nagyvárad közönségétől és ebből az alkalomból három előadás lesz a színházban. Délután 3 órakor utoljára olcsó helyárral a *Pozsonyi lakodalom*, délután 6 órakor rendezés helyárral a *Hazudik a muzsikászó* Erdélyi Mihály operett, este 9 órakor a *Lovasparádé* kerül színpadra szintén rendezés helyárral.

KÖNYV ÉS KULTURA

KERESZTREJTVÉNY

Beata nővér

Hermann Skolasten után német eredetiből fordította: dr. Czékus Géza. Korda R. T. kiadása, Budapest. 212 old. Ára 130 lei.

Két halálán kimondott igénytelen szó. S mégis, milyen gazdag és tartalmas életéről beszél. Egy áldott életről, melyen kiverődik az édes valóság, küszöb van hozzánk az Ur! Dettmer Elfrida, a cirkusz egykori ünnepeitjéből lett apáca életrajzát tartalmazza ez a könyv. Olvastakor valami titokzatos sejtelemmel telik meg a lelünk: Hát ilyesmi is lehetséges? Még a nagy cirkusz porondján is kifejlődhet valakiben a szerzetesi hivatásérzet? E csodás könyvecskébe foglalt különös és érdekesítő életírás rá a legjobb bizonyíték, hogy mindenfelé akadnak még ma is olyanok, akik az életet komolyba véve a lélek igaz értékei után törtenek. — Azt írja valahol áldott emlékü Ottokár püspök: „Az ember nagysága eszméitől függ.“ Ő, akkor ez az igénytelen úrileány, ez a tiszta tekintetű, a szív derűjétől és a lélek boldogságától ragyogó arcú szerzetesnő, a hondurasi brit gyarmatok névtelen hősnője. Franco tábornagy tífuszos katonáinak önzetlen ápolója, akinek egyetlen és főgondja volt, már itt e földön élni át, jóságot, szeretetet árasztva, a mennyországot — nagy volt. Jellemezzük egyetlen mondattal ezt az igénytelen és alázatos, nőiesen gyöngéd és mégis fegyelenlőt erős és hűséges nőt? Sajat szavai jellemzik őt: „Ahol a megfeszített Krisztus keresztjét látom, bizton remélem, hogy Isten megadja nekem az erőt és kegyelmet minden áldozathozatalra, melyet hivatásom megkíván.“

Beata nővér élete és halála nevének és lelkesítő boldogságának teljességét, erőteljes egyéniségét sugározza. Ezért fog ez a könyv meghódítani minden lelket, aki azt olvassa.

Dom Columba Marmion O. S. B. Krisztus, a lélek élete

Lelki gyakorlatok. Fordította: Simon Arkád O. S. B. A Szent István-Társulat kiadása, Budapest. 435 old. Ára 180 lei.

A löweni kármelita kolostor lelkevezetőjének és szentség hírében elhunyt apátjának ez a páratlan sikerű műve nyolc nyelvre lefordítva 150.000 példányban forog ma közköze. És méltán. Aki csendes magányba vonulva e könyv lapjaiba mélyed, az megismeri és meg is szereti Istent. Keresetlen egyszerűség, természetesség és világosság jellemzi ezt az élő hittől, mélyeséges istenszeretettől és széleskörű gyakorlati tudástól telített könyvet, mely a kérelhetetlen logikával és lebilincselő előadási móddal dolgozó szerző szentbeszédei és lelki gyakorlati színevirágának első kötetét adja. Tártya: Krisztus, akiben van minden élet teljessége, minden léleknek természetfölötti élete.

Marchant:

„Előítéletek gátjain keresztül“

Fordította a Budapesti Növendékpátság Egyházi-irodalmi Iskolája a mű negyedik német kiadásából. P. Bangha Béla S. J. bevezető sorával. Korda, 1940, 136 old. Ára 113 lei.

A volt holland kultuszminiszter és pártvezér beszámolója azokról a gondolatokról, melyek őt a katolikus Egyházhoz mind közelebb hozták, végül áttérésre bírták.

A szerző célja, hogy világosan megmutassa: csupán az előítélet és tudatlanság zárta el előtte oly sokáig az Egyház kapuját s ezzel másokat is kudartra erkölcse és a katolikusokat is megerősítse hitükben.

Marchant könyve Hollandiában meglepő könyvsikereket ért el. A német fordításon kívül Dél-Amerikában portugál nyelven jelent meg, francia fordítása pedig most van előkészületben.

Ervin Gábor dr.:

„Mutasd meg az Atyát!“

Lelki gyakorlatok gondolatok. Korda r. t. kiadása. 1940. 115 lap. Ára 104 lei.

Lelki gyakorlatok gondolatok leányok számára. Az ismert szerző új, egyéni és önálló feldolgozású lelki gyakorlatok. Nem a hagyományos utat járja. A kis könyvben annyi a mélység és a gondolat, hogy egy-egy fejezetéből egész előadássorozathoz nyert indítást az olvasó.

Különösen kiemelendő a sok kedves és gyakorlati utasítása. Nagyon értékes gondolatnak tartjuk, hogy a lelki gyakorlat kiindulásakor egy új, sodró erővel bíró fényes istenarcot akar kialakítani a hallgatókban. A lelki gyakorlatok elmékedések folyamán mindig hozzáad egy-egy új vonást, színt a kialakítandó istenarcához.

Ugy hisszük, a könyv sokaknak fog használni.

24. (404.) szám.

Beküldte: Fazekas Sándor

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
16					17			18			19			
20			21		22			23			24			25
26		27		28				29			30			
35			34		35			36					38	
		39		40			41	42		43		44		45
46	47				48			49			50			51
52			53	54			55			56			57	
58			59					60				61		62
		63		64						65		66		
67	68		69	69a			70	71			72		73	
75		76					77			78				79
		80	81				82					83	84	
85	86				87	88				89		90	91	92
94				95				96		97		98		99
100				101				102		103		104		105
106		107		108				109		110	111			112
115			114				115			116			117	118
														119

Megjéjtésül a vizsz. 1, 48, függ. 1, 45. sorokat kérjük.

Beküldési határidő: június 27.

Vizszintes sorok:

1 Népdal egyik sora. 16 Nem darab. 17 Vissza-mennyországi, más nyelven. 18 Nem oly, hanem... 19 Vonat igéje. 20 Egyiptomi napisten. 21 Boriska. 23 Idegen fizetség. 25 Kicsinyítő képző. 26 Korszak. 28 Szín. 29 T. l. o. 31 Spanyol folyó. 32 Idegen tagadás. 33 Zsidó férfinév. 35 Maró folyadék. 37 Ha megtette kötelességét — mehet. 38 Magog társa. 40 T. r. h. 41 Fordított személy névmás. 43 Ak. 44 Bim... 46 Ezrenként. 48 Népdal egyik sora. 50 Küzdőtér. 52 Platz. 53 Idegen piros. 55 Idegen király. 55-a Betegség. 57 Szerb város. 58 Ige végződés. 59 Félmultban bement. 60 Vándor regős volt. 62 St. 63 Feltételes kötőszó. 64 Több a. 65 Kettőzve, japán játék. 66 Római pénz volt. 67 Idegen személy névmás. 69 Mezei madár, a fű között harsog. 72 Vissza gyalogos-e? 74 T. r. 75 A Föld istene. 79 Kérdő szócska. 80 Őrök más nyelven. 82 Parancsoló? 83 Török név. 85 Földbe verik. 87 Vissza evangélista. 89 Kávéházi fizetség, idegen szóval. 92 Fundamentum. 94 Ola. 95 A magyarok ősi lakhelye. ...köz. 97 Arab úr. 99 Ola. 100 Végtelen cár. 101 Zseblámpában is van. 102 Peczgó márká. 104 Szende. 105 Vissza, bihari ló. 106 S. n. t. 108 Német kikötőváros. 110 Utolsó betűjét elől téve, az idegen volt belőle elég. 112 R. d. l. 113 Szombat oltó. 115 Lakoma. 116 ... van Winkle. 117 Párizsi utca. 119 Az utolsó betű kiejtve.

Függőleges sorok:

1 Egy apróhírdetés. 2 Kutyája. 3 Fordított kötőszó. 4 Hiányos zseb. 5 Nincs esernyőm. 6 Erdei egérfajta... ny. 7 Németül adler. 8 Akta. 9 Drága üdülőhely. 10 Török név. 11 Szláv György. 12 Olasz folyó. 13 Idegen király (fon.) 14 Kereskedelmi műszó. 15 Nagyon sir. 22 Hézag. 24 Franciául nevet, egy kis hibával. 27 Idegen hivatalnok, be... 30 Skála hang. 32 ...et omen. 34 Elsülyedt város. 36 Ebből a léből is volt több,

mint kellene. 37 Festék. 38 Vissza szövegén van. 40 Ingenyélő. 42 Van hely elég. 43 Unatkozó. 44 Mészáros szerszáma. (Ekezetpótlással.) 45 Két ikeresillag kötőszóval. 47 Vissza végtag. 49 Biztató szócska. 51 Szerb város. 54 Arab kalifa. 56 Három ó r k. 59 Vissza hűslevesen képződik. 61 Vissza családnév. 68 Idegen király. 69-a Elhunyt költő. 70 Közmondásosan jól tud ordítani. 71 Az arc része. 72 Okos. 73...Sofia. 74 Szernély névmás. 76 Szemléltető kép. 77 Gázló madár. 78 Kevert acs. 79 Súlyegység. 81 O. ó. 84 Idegen névelő. 86 G-vel az Eszterházyak ősi fészke. 87 Világúr. 88 Itt végződik minden. 90 Népies butordarab. 91 Belülről szokták kérdezni. 93 Vissza hibásan előkelő. 96 Bihari ló. 98 A Tiszák ősi fészke. (Várm.) 102 Indulj. 103 Más nyelven nagy. 107 Földbirtok. 109 Vissza lim... 111 ... cnd. (fon.) 112 Képző.

22. számú keresztrejtvényünket helyesen megjéjtették:

Gárdos Olly (Nagyvárad), Páll V. Géza, Páll Béla, Kovásznay Ádám (Csíkszépviz), Muhary Béláné (Nagyvárad).

A ROVATVEZETŐ ÜZENI:

P. V. G. Amint láthatja a rejtvényre vonatkozólag tanácsát levele vétele előtt megfogadtuk. Ami a megfejtők névsorát illeti, azt mindig pontosan közöljük. Többi szíves megjegyzését is figyelembe vettük és a jövőben a lehetőségek szerint megvalósítjuk.

Az oradeai mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: BALALAIKA.
DORIAN: I. A VÉRZŐ HATÁR. II. FEGYVERTÜZ ARIZONABAN.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — polgári árak!

Asszonyok dolga

Háborús divatlevél: Tank, akna, csatahajó- és repülőgépminták díszítik a nyári selyemanyagokat

Mintha nem is volna háború, a világvárosi divatszalonok olyan tempóban és arányokban dolgoznak. Így az a tömérdek ember, aki a divattal kapcsolatosan keresi meg kenyerét, a háború dacára éppúgy hozzájut keresetéhez, mint a békeidőben. A világ divathölgyei pedig az idén se maradnak újdonságok nélkül, — zót, a választék meglehetősen nagy.

A favorizált „sztár” az idén — a zseb. Minden ruhára felvarrják és annyiszor, ahányszor csak lehetséges. Zseb van a kabátban, a kosztümön, a ruhán, esti ruhán és nyárin egyaránt, sőt még a blúzokat is zsebekkel díszítik. Kabátokra néha nagyobb zsebeket varrnak, mint a férfifelöltökre és a sportkabátok hátsó részére is zsebet terveznek. Újítás a kosztümkabátok terén, hogy kevés a férfiszabású kabát. Nagy divat a közepén gombolódó, amely lehajtos kis gallérral csukódik.

A szoknyák háromfélék: bő harangszabásúak, egyenesek és berakottak. A zubbonyok az idén bőujjúak, derékban buggyosak.

A nyári köpenyek háromféle: derékban testhez szabottak, alsó részük harangszabású; második fajtájuk egyenes vonalú bő, úgynevezett zsákkabát; a harmadik modell pedig a háton dúsán redőzött szabású. De bármilyen legyen e három modell kö-

zül a tavaszi köpeny, valamennyi óriási zsebekkel pompázik.

Az egész ruhák között nagyon divatos a bőszoknyájú, szűkdereké modell. A szoknya lehet ráncolt, rakott. A zubbonyrészt kevés nyakdíszítés élénkíti.

A tavaszi divat feltűnően favorizálja a fekete színt. S a fekete öltözetekhez az élénk színű kalapokat.

A kockásanyagok szintén nagyon divatosak, mégpedig a következő összeállításban: sima alj, kockás kabát, vagy ennek megfordítottja: kockás alj sima kabát. A kockás anyagot alkalmazzák nagy kabátok kihajtójául is.

A fátyol változatlanul divatos. A tavaszi új divatfátyol gyapjúból készült, nagymintájú és arc előtt nem, csupán a kalap körül viselik.

A nyári divatkelemek legdivatosabbja az imprimé, az idén nem hoz divatszint. Tetszés szerint hordhat mindenki olyan színűt, amilyenben kedve van. Az idej imprimé a mintájában újszerű, divatos. A háborús minták vezetnek. Tank, akna, gépfegyver, ágyú, csatahajó, repülőgép és hasonló minták díszítik az idej gyári selyemanyagokat. Békés érzelmű hölgyek nehezen találnak megfelelő mintát.

L. F.

A nő és a sport

A modern nő életében igen nagy szerepe van a sportoknak. A különböző sportok népszerűsége nagy mértékben hozzájárult ahhoz, hogy a korhatárok kitolódjanak. Abban az életkorban, amelyben a mai asszony egészséges, testedző életmódjával, friss, rugalmas mozgáslataival a fiatal korosztályhoz tartozik, a múlt század asszonya már csipkés fejkötőben naphosszat az ablak előtt kötögetett.

A sportnak az izmokat erősítő, az egész test vérkeringését javító, a zsír lerakódását csökkentő hatása igen előnyös az alak szépségének kifejtésére és megtartására szempontjából. A különböző sportok az izmoknak különböző csoportjait veszik igénybe, bár minden alkalommal a test többi izma is kivesszik részüket a fokozott munkából. Így minden évzárban művelt, intenzív, de nem túlfeszített sportolás a test összes izmainak egyenletes kifejlesztése által elősegíti az anatómiai és művészi értelemben vett szép női testalkat kifejlődését. A túlfeszített sportolás, különösen ha csak bizonyos sportokra terjed ki, egyes izmoknál túlzott kifejlesztést, tehát az alak nőies szépségének csökkenését idézi elő.

Az intenzív sportolásnak a szervezet vérkeringését élénkítő hatása az archorra is jótékonyan hat, bár az arcizmok aránytalanul kevésbé veszik ki részüket a fokozott munkából. Ezt a hiányt pótolja az arcizmok rendszeres masszázsa, ami passzív tornának tekinthető. E nyhe masszázs elegendő, mert nem célunk az arcizmok túl-ágos kifejlesztése, ami az arcnak markáns kifejezést adna.

A szabadban űzött sportoknál igen fontos az archórnek gondos és célszerű ápolása. Téli sportoknál az időjárás viszontagságainak, hónak, esőnek, hidegnek, szélnek védtelenül kitétt bőr kiszárad, durva, hámló lesz a fájdalmas repedések keletkeznek rajta. A baj megelőzésére az archórt zsíros, de a bőrbe jól beszívódó krémmel és púderrel kell bekenni; ez védőréteget alkot, amely megvédi az archórt a hideg szél közvetlen hatása elől.

A fagyás veszélye is fenyeget a téli sportoknál s ennek megakadályozására sok óvintézkedésre van szükség. Az edzést már nyáron elkezdhetjük változtatott hideg- és forróvizes mosakodások alakjában. Télen fontos a bő és meleg ruházat. Sportolásnál az arc kiálló részeinek: orrnak, fülnek megfagyás veszélyét. Hosszabb téli túrák után minden este tanácsos percekig tartó forróvizes mosakodással és éjszakára alkalmazott kámforos krémekkel megelőzni az esetleges fagyástól. E nyhe fagyásnál azonnal vizsketés és égő pirosság jelez, egy-két kvarc-berágzás elegendő.

Télen is számítással jöhet az az arctalom, amely

a nyári sportoknál leginkább veszélyezteteti a bőr szépségét: a nap ibolyántúli sugarainak káros hatása. Magaslatti helyeken, hőmezőkön télen is nagyon erős az ibolyántúli sugárzás és az itt szelők súlyos napégéseket szerezhetnek. Lassú lesüléssel pedig szeplok és májfoltok keletkeznek, akárcsak a nyári lesüléssel. Ilyen nagyobb túrák alkalmával tehát ugyanolyan óvintézkedések alkalmazandók, mint a nyári nap ellen: nappal védőkrém és púder, éjjel fehérítő kenőcs.

Háromféle anyag, három szín — egy új ruha

Hasznos divatújítás: egy színnek háromféle árnyalatát, vagy három különböző, de egymással harmonizáló színű maradékanyagokat észszerűen föl lehet használni a ruhák alakításánál. Első képünk: sötétszínű ruha, fehér vállbetéttel és kétszínű esikés övrésszel. Második: három darab, kétáryalatu világoskék és kékmaredekből szegővarrással széles keresztárvokban összeillesztett blúz. Harmadik: barna felsőrész, homokszínű és barna pepita aljrész. A drap nyakánál zöldbarna kockás.

A konyha körül

A napi étkezéseket a háziasszony határozza meg, természetesen a viszonyaihoz mérten. Vaunak háztartás sok, ahol az ebéd a főétkezés és a vacsora játszik nagy szerepet. Viszont sok helyen megfordítva is tapasztalható, ahol a házaspárnak olyan a hivatali beosztása, hogy csak vacsorakor ülhetnek le asztalhoz és ez a főétkezési idő. A leggazdaságosabb az, ahol a vacsora nem számít főétkezésnek s a délről maradt ételek kevés sajttal, vajjal pótolva, megkönnyítik a háziasszony feladatát. Manapság bevezetett és egészséges szokás a kávéból, vajból, gyümölcsből álló vacsora.

Ha takarékosan akarunk főzni, legelő feladatunk, hogy tudjuk pontosan, hogy mit veszítenek eredeti súlyukból az élelmiszerek a főzés folytán. Minthogy ez a veszteség sokszor az eredeti súly negyedrézég is fölmege, természetesen, hogy ezek ismerete nélkül nem tudjuk kiszámítani, mennyit főzünk családtagjaink vagy vendégeink részére.

Nyershúsnál a veszteség a főzés után. Marhahús kg-ként 20—22 dkg, borjúhús 22—27, sertéshús 15—18, maj 25—35, baromfi kg-ként 1 dkg.

Zöldségfélénél a veszteség főzés után: Parajnál kg-ként 25 dkg, gyümölcsnél 25, káposztaféléknél kg-ként 20 dkg.

Háztartásban egy személyre a következő hús adagot számítjuk: Főtt húsból 16 dkg-ot, csontos marhahúsból 18 dkg-ot, sertéshúsból 15 dkg-ot, borjúhúsból 16 dkg-ot, kotlethúsból 15 dkg-ot, rostélyosból 20 dkg-ot, bélszínből 12 dkg-ot, pörköltből 20 dkg-ot, halból nyersen negyedkilót kell számítani egy személyre. Egy nyúlgerinc és két combja 5—6 személynek elegendő. Egykilós káppan 5—6 személynek elegendő. Egy sült csirke 3—4 személynek elegendő. Fiatal rántottcsirke két személynek elegendő. Levesből egy személyre 3—4 decit kell számítani. Tojásételeknél, felfújtaknál személyenként egy tojást számítunk. Lisztből kifőtt tésztahoz személyenként 7—8 dkg lisztet veszünk. Csőtésztaából 6—7 dkg-ot veszünk. Ez az összeállítás talán bőséges egy kisse, de ha soknak bizonyulna, a háziasszony csökkentheti az adagolást.

Egyszerű receptek:

Hollandi borsóleves. Vegyünk egy fél kiló zöldborsót, áztassuk egy ideig és főzzük meg azután sósvízben. Tegyük bele egy disznócsülköt és egy jokora darab szalonnát, zellergyökeret, három zöldhagymát. Az egészet főzzük meg lanya tűz fölött lassan, tegyük még hozzá pirított kenyérokákat és pár szelet sült hagymát és kész a kifund hollandi borsóleves, amelybe inyenek még egy darab kolbászt is tesznek.

Töltött rostélyos. Ahány személyre számítunk annyi 16 dekás rostélyost veszünk a mészaronál. Otthon a csont nélküli rostélyosokat a húsverőkalapáccsal szépen kiveregetjük, megszózzuk és kevés borsal megfűszerezzük, az alábbi töltelékkel megtöltjük: 20 deka sampinyongombát megtisztítunk, megmossuk, ruhán leszárítjuk, majd apróra vagdálva, hagymás, zöldpetrezselymes zsiron vagy vajon megpároljuk. Ha a víz elpárolgott a gomba vagdalkéből, elkeverjük egy darab vízbe áztatott és jól kifacsart zsemlyével, 2 tojássárgával, csipetnyi sóval és törött borsal. Ezt a keveréket késsel rákenjük a rostélyosokra, összegöngyöltük háziacsnával, két-háromszor átkötjük, aztán 2 evőkanál forró zsírban a serpenyőben minden oldalán hirtelen megpirítjuk. A rostélyosokat aztán megfelelő lábasba átrakjuk, a serpenyőben maradt zsíros adunk egy fej apróra vágott hagymát, meghintjük egy kis kanál liszttel, s ha hagyma pirulni kezd, feleresztjük jó savanyú tejfellet. Izlésünk szerint adunk bele söt. törött borsot, fél citromlevét, egy darab citromhéjat és néhány szem kápribogyót. Ha a rostélyosok puhára párolódtak, leszedjük a háziacsnát róluk, majd a tára rendezve, a mártást rászűrjük. Makarónit, párolt rizet vagy vajos burgonyát adunk hozzá.

Kassai túrósteppeny. 50 deka lisztet 25 deka vajjal a gyúrőtáblán eldörzseölünk, azután bele adunk 2 tojássárgáját, 1 tojásnagyagú, tejben áztatott élesztőt, csipetnyi söt és annyi tejet, hogy olyan kemény legyen, mint a rendes kalácsészta szokott lenni. Jól kigyúrjuk, azután kelni hagyjuk. Friss túrot (45 deka) veszünk, mely ha savós, kicsavarjuk, szítán áttérjük és jól elkeverjük 1 egész tojással, 3 tojássárgával, csipetnyi sóval, 6 kanál tejfellet és 2 kanál liszttel. Ha van már friss kápor, akkor azt is teszünk bele. A megkelet tészta kinyújtjuk, a túros

Nemcsak azért adtál szemet...

Nemcsak azért adtál szemet, hogy lássam virágaid pazar pompájú ragyogását és a hajnali fényt, amint dús színeiből megszületik a tündöklő nap. Nemcsak a zene és lágy szavak ritmikus bájának tártad ki szívem, hogy megszépítsd vele estém és zsongító, puha palástjával betakarj. Nemcsak illatot leheltél rám, amikor a kövér aratású széna száradó jószágát merted az orrom elé és nemcsak az ízek futkosó lázát ékelted az ínyem és keményharapásu szám közé, hogy amikor a dinnye duzzadtan édes leve a nyelvemhez ér, testemet töltse el jóérzés. És ujjaim sem azért formáltak finomra, hogy mint vékony, tapadó csápok simítsák végig a szirmok lágy, selymes szövetét. Ó, mindez sokkal többre született!

A világ anyagából nemcsak az áradó színt s hangot ízt és illatot kell kiválogatnod és érzedek tökéletes rádióján át felfogva megszépítened vele életed. Érzed, hogy ez, így, milyen kevés?

Neked a tárgyak valósága mégé kell elérned, ahol megláthatod, hogy mindennek a célja egyetlen keményvonalu utban torkollik: a szépség dúrragyogásu tüzen át közelebb érni Istenhez!

NAGY MÉDA

FILM

Uj korszak előtt áll a film!

A múlt év őszén kísérletezés történt Németországban arra vonatkozólag, hogy az írók és költők közelebbi kapcsolatba kerüljenek a filmvilággal. Ennek legfőbb célja az volt, hogy részben a filmek nivóját emeljék, részben pedig a régi, megszokott salonn helyett új irányt adjanak a filmszövegek irodalmának. Az akkor még békés világ tervei most, a háború közepette igyekeznek megvalósítani. Mintegy ötven költő, író és színművész, a német irodalom legjáva hagyta el békés, esendé magányát és jött ki a tenger mellől, ki a hegyek közül, ki a városok csendes negyedeiből, Berlinbe, Bécsbe, Prágába és Münchenbe, az új európai filmmetropoliszokba, hogy meghódítsa a filmet. Megtekintették a filmgyárak műtermeit, szakértők elmagyarázták nekik a film dramatikai és technikai törvényeit és összeültek a filmek gyakorlati megteremtőivel. Az eredmény természetesen óriási volt. Ami még a múlt ősszel csak platonikus reménynek látszott, ma már valóság. Hogy a költőket, írókat és színművészeket gyakorlatilag is a filmvilágba, mint alkotókat besorozhassák, negyed- vagy féleves rendszeres tanfolyamokat szerveztek számukra a nagy filmgyárak műtermében, melyek díjmentesen állnak a fenti irodalmárok rendelkezésére. „Egy rossz szövegkönyvből, sohasem lehet jó film”, jelentette ki az Ufa igazgatója, a tanfolyam résztvevőinek, a jó szövegkönyvből azonban a költői és írói teremtő-erőnek minden erejét bele kell adni, a komoly leírásból, a kacagtató humorig, a kalandtól, a mai való élet leírásáig.

NÉMET FILMEK AMERIKÁBAN. A „Bavaria Filmkunst”-nak sikerült az északamerikai filmpiacon több nagy német filmet elhelyezni. Ezek: „Marguerite: 3”, a kaland folytatódik, „Szegény milliomas”, „Egy nő, mint Te”, az „Utolsó Anton” és a híres Brigitte Hornay film. „Feloldozott kezek.”

Gausz Tibor S. J.:

Ragyogó szemek

....Adjuk... leányaink kezébe e könyvet, hadd ismerjék meg belőle igazi értéküket, hadd varázsolja át őket a szeretet tündereivé. Segítsünk, hogy összefogjanak azok a leányok, kiknek szeméből az istengyermekség csillaga ragyog, s hogy megszervezzék minél több helyen a szeretet tündérképző iskoláját...

(Mihalovics Zsigmond előszavából.)

Ára: 95 leí és portó.

RÁDIO

VASÁRNAP, JUNIUS 16.

Radio Románia és Radio Bucuresti. 9.30 Istentisztelet a patriarchiáról. 12 Időjelzés, vizállásjelentés. 12.03 Victor Predescu zenekara, Mircea Preotescu énekszámaival. 13.20 Időjelzés, művészeti és kulturális hírek, sporthírek. 13.30 Grigoras Dinicu zenekara. 14 Hírek. 14.20 Grigoras Dinicu zenekara hangversenyének folytatása. 14.35 Vidám óra Stroe és Vasilache közreműködésével. 14.50 Közlemények. 15.15 Falusiak órája. 1. Almasu professor előadása Miron Costinról. 2. Népies énekek és táncok Munténiából. 16.15 Hírek a katonai előképzősök köréből. 16.30 Könynyű zene hanglemek. 17.15 A Munka és Jókedv órája. 18.15 Időjelzés, időjárásjelentés. 18.17 A repülőistizti iskola zenekarának hangversenye. 19 Beszámoló a hétről. 19.15 Balettzene hanglemek. 19.30 A nemzet órája. 20 Sporthírek, sporteredmények. 20.05 Előadás a besszarabiai kolostorokról. 20.20 Bécsi keringők hanglemek. 20.45 Hírek. 21.05 Urhatnám polgár, Molliere rádióelőadására alkalmazott vígjátéka, Lully kísérőzenéjével. 22.10 Sporteredmények. 22.30 Tánczene hanglemek.

Budapest I. 9 Hanglemek. 9.45 Hírek. 11 Római katolikus istentisztelet. 12.15 Evangélikus istentisztelet. 13.20 Időjelzés. 13.30 A budapesti hangversenyzenekar műsora. 14.45 Hírek. 15 Művészlemek. 16 Mezőgazdasági felolvasás. 16.45 A rádió szalonötösének műsora. 17.30 Csikós Lajos dr felolvasása a Felvidék iskoláiról. 18 Hírek. 18.15 Somogyi Erzi és Ungvári László beszélget a virágos rétről. 18.40 A postászenekar műsora. 19.15 Hogyan született a magyar lobogó? Váczy Péter dr felolvasása. 19.45 Cigányzene. 20.15 Hírek. 20.25 Bajor Gizi csevegése. 20.55 E. Fischer: Az Alpoktól délre — szvit (hanglemek). 21.10 Keéki István elbeszélése. 21.30 Sporthírek. 21.40 Részletek Verő György: A hajusz című operettjéből. 22.40 Hírek. 23.10 Hangképek a magyar sakkbajnokságról. 23.25 Jazz. 0 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 1.05 Hírek. 0.20 Cigányzene. 1.05 Hírek.

HÉTFŐ, JUNIUS 17.

Radio Románia és Radio Bucuresti. 12 Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási tanácsok. 12.10 Könynyű zene hanglemek. 13.20 Időjelzés, kulturális, művészeti és porthírek. 13.30 A rádió zenekarának hangversenye, Bobescu vezényletével. 14 Hírek. 14.20 A rádiózenekar hangversenyének folytatása. 15 Közlemények. 19 Időjelzés, időjárásjelentés. 19.01 Irodalmi krónika. 19.15 Maria Dumitrescu énekhangversenye. 19.30 Getta Strahilevici zongorahangversenye. 19.50 Magyar nyelvű hírek. 20 Előadás. 20.15 Angol zene, hanglemek. 20.45 Hírek. 21.05 Smetana és Dvorak szerzeményei. 22.10 Sporthírek. 22.30 Nella Maria Dimitriu olasz dalokat énekel.

Budapest I. 7.40 Torna, hírek, hanglemek, éttrend. 11.20 Ismeretterjesztő felolvasások. 13.10 Szántó Jenő hegedű, Szügyi Kálmán énekel zongorakísérettel. 13.40 Hírek. 14.20 Időjelzés, időjárásjelentés. 14.30 A rádió szalonzenekarának szórakoztató műsora. 15.30 Hírek, műsorközlés. 17.15 Diákféltóra. 17.45 Időjelzés, hírek. 18.15 Cigányzene. 19.15 Torda. Gyallay Domokos felolvasása. 19.45 Nagy Margit, az Operaház tagja énekel. 20.15 Hírek. 20.25 Az „Aranyhegedű-pályázat” hangversenye. 21.25 Tréfás székelyek. Pataky József székely meséket mond. 22 Bartók Béla és Bartókné Pásztor Ditta kétzongorás hangversenye. 22.40 Hírek. 23.10 Cigányzene. 0 Hírek német, olasz, angol, francia és eszperantó nyelven. 0.25 Tánclemek. 1.05 Hírek.

KEDD, JUNIUS 18.

Radio Románia és Radio Bucuresti. 12 Időjelzés, vizállásjelentés, háztartási tanácsok. 12.10 Szórakoztató hanglemez-műsor. 13 Spanyol énekek hanglemek. 13.20 Időjelzés, kulturális, művészeti és sporthírek. 13.30 Victor Predescu zenekara, Ion Luican énekszámaival. 14.20 Hírek. 14.20 Victor Predescu zenekara hangversenyének folytatása. 15 Közlemények. 19 Időjelzés, időjárásjelentés. 19.01 Orvosi krónika. 19.16 Kamarazene. 19.50 Magyar nyelvű hírszolgálat. 20 Az új Róma. Herescu professor énekhangversenye, a rádió zenekarának közreműködésével. 20.45 Hírek. 21.05 Szimfonikus hangverseny. 22.20 Sport-hírek. 22.40 Joseph Prunner Chopin darabokat zongorázik. 23.05 Dellanoy és Debussy kvartettjei hanglemek. 23.45 Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7.40 Torna, hírek, hanglemek, éttrend. 11 Hírek. 11.20 Népszerűítő felolvasások. 13.10 Felolvasás a rádió új színetjeléről. Utána: cigányzene. 13.40 Hírek. 14.20 Időjelzés. 14.30 Szórakoztató hanglemez-műsor. 15.30 Hírek, műsorközlés. 17.15 Kardos Tibor ifjúsági elbeszélése. 17.45 Időjelzés, hírek. 18.15 Gécy Barnabás zenekarának hanglemek. 19 Dalok Magyarország kormányzól. 19.45 Katonazene. 20.15 Hírek. 20.25 Palló Imre magyar nótákat énekel. 21.15 Tasnády Nagy András születésnapjára köszöntője Horthy Miklóshoz. 21.25 Budapesti Hangverseny

Zenekar. 22.40 Hírek. 23.10 A rádió szalonzenekarának műsora. 0 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20 Cigányzene. 1.05 Hírek.

SZERDA, JUNIUS 19.

Radio Románia és Radio Bucuresti. 19 Időjelzés, vizállásjelentés, éttrend, egészségügyi tanácsok. 12.10 Könynyű zene hanglemek. 13 Olasz énekesek hanglemek. 13.20 Időjelzés, művészeti, kulturális és sporthírek. 13.30 A Kreuzer zenekar, Franz Thöner énekszámaival. 14 Hírek. 14.20 Rodica Bujor énekhangversenye, Vasile Julia zenekarának kísérettel. 15 Közlemények. 19 Időjelzés, időjárásjelentés. 19.01 Művészeti krónika. 19.16 Balették szláv operákból (hanglemek). 19.50 Magyar nyelvű hírszolgálat. 20 Weimar, Jon Sangeorgiu előadása. 20.45 Hírek. 21.05 A rádiózenekar játszik. 22.10 Sporthírek. 22.30 J. Koganoff hegedűhangversenye. 23 Bolgár népi zene. 23.30 Olasz kvartett hanglemez. 23.45 Hírek francia, német, angol és olasz nyelven.

Budapest I. 7.40 Torna, hírek, hanglemek, éttrend. 11 Hírek. 11.20 Felolvasás báró Eötvös Lórándról. 11.45 Kolozsvár 50 évvel ezelőtt, Hamvas József felolvasása. 13.10 Eneklő ifjuság. Az egri érseki római katolikus tanítóképző intézet enekkara egyházi énekeket és magyar nótákat ad elő. 13.40 V. Simn Atala zongorázik. 14.20 Időjelzés. 14.30 Melles Béla zenekar. 15.30 Hírek, műsorközlés. 17.10 Olomkatonák és játékbabák tarka délutánja. 17.45 Időjelzés, hírek. 18.15 Magyar nóták hanglemezről. 19 Ami a sporteredmények mögött van. Varga Ilus vívóbajnoknő felolvasása. 19.20 A rádió szalonzenekarának táncszámai. 20.15 Hírek. 20.30 Traviata. Verdi dalműve. Szünetben: külügyi negyedóra, hírek, időjárásjelentés. 23.45 Szórakoztató hanglemez-műsor. 0 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.20 Cigányzene. 1.05 Hírek.

Apcóhirdetések

Lakás

Kiadó

1 szobás konyhás tiszta lakás június 15-re. Nagyvárad, Str. Madridului 4. szám.

Kiadó

4 szobás modern lakás kerttel július 1-re — Ugyanott haloszába butor eladó. Nagyvárad, Str. Luminei 8. Tabéry-telep.

Magánház

két szobás alkoves, július elsejére kiadó jutányos áron. Oradea-Nagyvárad, Nilgesztelep, Str. Călimănești-lor No. 16.

Nyaralónak

szépfékvésű kertes házban különbejáratu butorozott szoba Nagyenyeden kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Központban

három szobás, komplett lakás november 1-re kiadó. — Érdeklődni: Nagyváradon, Strada Moldova 2. szám.

Irodának,

vagy kétszobás lakásnak megfelelő emeleti helyiség és két helyiséggel bíró műhely azonnal kiadó. Nagyvárad, Str. Alexandri 13., Legényegylet gondnokánál.

Kiadó

háromszobás modern utcai lakás, minden mellékhelyiséggel aug. elsejére. Nagyvárad, Str. Ciorogariu 47. sz.

Kiadó

szép szoba üresen, urinőnek, esetleg ellátással is. Nagyvárad, Str. N. Zsiga 32. szám.

Egy utcai szoba, konyha kiadó. Nagyvárad, Str. Nicolae Zsi-ga 50. szám.

Szép egyszobás

lakás július 1-re kiadó. Nagyvárad, Tache Jone-scu-utca 24. szám.

Allást nyec

Allandó

megtelepedésre háromszéki Filialis keres: nyugdíjas, miséző papot. Feltételekről csakis helyszínen tárgyal. Cim a kiadóban.

Hülönfélé

Felvételi

és javító vizsgákra sikerrel előkészít főgimnáziumi tanár. — Tanít román, német, francia nyelvet, fordításokat vállal. Nagyvárad, Str. I. G. Duca 17

Falburkoló csempék

olcsón kaphatók minden színből. Nagyvárad, Str. Vlahuta 44. Frenzel.

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Jó állapotban levő

petróleum kályha keresztetik. Nagyvárad, Str. Treb. Laurian 18.

Modern

gyermekkosci eladó. Dávid, Nagyvárad, Str. Solom 11. szám.

Rádió

2 + 1 lámpás eladó. Nagyvárad, Str. Radulescu Na. 8.

Használt

kádár szerszám olcsón eladó. Nagyvárad, Str. Tache Jone-scu 31. sz.

LEGUJABB

Általános német támadás a Maginot-vonal ellen

Két tűz közé kerültek Északkelet-Franciaországban a szövetséges erők

Rómából jelentik: A Stefani haditudósítója jelenti szombat reggel a nyugati harcterről:

— A német csapatok megindították a támadást a Maginot-vonal ellen, ugyanabban az órában, amikor a német hadsereg bevonult Párizsba. A támadás Metz és Nancy között indult meg. Heves tűz alá vették a Maginot-vonalat egészen Svájc határáig. A tüzérségi tűz hevesége páratlanul áll a történelemben. Két óra hosszat tartó tüzelés után a német repülőgépek tömegei jelentek meg és heves támadást kezdtek a francia vonal ellen. Nem sokkal később a gyalogság mesterséges füstfelhő védelme alatt megkezdte a támadást a Maginot-vonal ellen. A támadást lángszórók és nehéz harcikocsik támogatják. A harcikocsikkal együtt nyomultak előre azok a német katonák, akiket az erődítmény elleni harcban különlegesen kiképeztek. A Maginot-vonal elleni támadás következtében az Északkelet-Franciaországban lévő csapatok két

tűz közé kerülnek. A németek jobb szárnyán is folytatják a támadást és utban vannak Caen és Chartres felé. A párizsi iparvidékeknek mintegy 80 százaléka teljesen érintetlenül jutott a németek kezébe.

Német díszőrség Párizsban a Névtelen Katona és Napóleon sirja előtt.

Berlinből jelentik: A Berliner Zeitung amittag a német csapatok Párizsba való bevonulásáról a következőket írja:

— Péntek reggel óta az Eiffel tornyon horogkeresztes zászló leng. A Névtelen Katona sirja és Napóleonnak az Invalidusok Dómjában lévő sírhelye előtt német díszőrséget állítottak fel. A Párizsba bevonuló német csapatok tábornokai egyik első cselekedete volt, hogy tisztelegtek az ismeretlen katona sirja előtt. A német csapatok Versailles is megszállták és átvették az őrséget a kastély előtt.

Kétszázezerre emelkedett a francia foglyok száma. A németek betörték a Maginot vonal erődítményeibe

— A szombat délutáni német hivatalos jelentés —

Berlinből jelentik: A német véderő főparancsnoksága szombaton délután a következő hivatalos hadijelentést adta ki:

Az alsó Szajnáánál és a Marnetól délre a visszavonuló ellenséget állandóan üldözzük. Az ellenséges hadsereg teljes felbomlása ezen a szakaszon folyamatban van. Különböző csapatjegységek a reménytelen helyzetben harc nélkül egymásután megadják magukat. A június 5-ike óta foglyulejtett ellenséges erők száma 200 ezerre emelkedett. A hadizsákmány mindezideig megszámlálhatatlan.

A versaillesi palota ormán, ahol 1919-ben Németország ellenségei a békét reánk kényszerítették, — horogkeresztes lobogó leng.

Az Argonneoktól délre megállás nélkül üldözzük az ellenséget. 14-én repülőink támogatása mellett a Saar egész vonalán tüzérségünk közvetlen támadást intézett a Maginot-vonal ellen és a védővonal több erődítményét elfoglaltuk. Verdun, Metz és Nancy irányában a visszavonuló ellenséges csapatokat és a fontosabb vasúti csomópontokat repülőink hatásosan bombázták. Ugyancsak támadást intéztek repülőink Dél-Franciaországban és Franciaország belsejében repülőgépgyárak és az ország belseje felé menetelő csapatoszlopok ellen. A tegnapi nap folyamán 43 ellenséges repülőgépet semmisítettünk meg. A mi veszteségünk 5 gép.

Háromszáz ezer embert és kétszáz harcikocsit küld az angol kormány Franciaországba.

Genfből jelentik: Petain és Weygand nyomására az angol kormány kötelezte magát, hogy egy héten belül 300 ezer embert és 200 harcikocsit küld Franciaországba.

Oroszország nem foglalkozik biztonsági ígéretek osztogatásával.

Moszkvából jelentik: Skandináv körökben egy amerikai hírügynökség közlése nyomán olyan hírek terjedtek el, hogy a szovjet kormány segítséget ígért Svédországnak az esetre, ha megtámadná. A szovjet távirati irodát felhatalmazták annak kijelentésére, hogy ez a hír teljesen valótlan. Felelős szovjet körökben megjegyzik, hogy a szovjet általános-ágban nem foglalkozik segítségnyújtásra vonatkozó ígéretek osztogatásával.

Jugoszlávia semlegessége nem függ Törökország magatartásától.

Rómából jelentik: A „Popolo di Roma” belgrádi jelentése szerint Cincár Markovics jugoszláv külügyminiszter a belgrádi olasz követnek

kijelentette, hogy az esetben, ha Törökország be is lép a háborúba, Jugoszlávia semleges magatartása nem változott meg.

A lapnak egy másik jelentése szerint a bori rézbányák igazgatósága elbocsátotta az olasz munkásokat. A vállalat francia kézben van.

Ellenőrzés alá kerül a jugoszláv árukészlet.

Belgrádból jelentik: A jugoszláv minisztertanács rendelete szerint azonnali hatállyal ellenőrzés alá helyezik az összes árukészleteket.

Belgrádban cáfolják a német egyenruháról és lőszerekről terjesztett híreket.

Belgrádból jelentik: Az Avala hírszolgálati iroda cáfolja azt a külföldön terjesztett hírt, hogy Belgrádban Moser Brunónak, a német kisébbség egyik legbefolyásosabb tagjának borpin-céjében a jugoszláv csendőri egyenruhákhoz hasonló 300 egyenruhát és lőszereket találtak, s hogy emiatt Moser Brunót letartóztatták volna.

Olasz püspökök sikert kívánnak Mussolini terveihez.

Rómából jelentik: Az olasz püspöki kar egy csoportja Mussolinihez üzenetet intézett. Ebben

Tanger megszállása simán, ellenállás nélkül történt meg

Az ott élő olaszok nagy lelkesedéssel fogadták a spanyol csapatokat

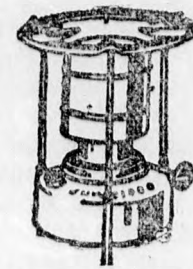
Madridból jelentik: Tangerben a spanyol katonák mindenütt ellenállás nélkül szállták meg a középületeket. Egyébként a városban már teljes a rend és a nyugalom. A munka mindenütt a szokott mederben folyik. A Tangerben élő olaszok Franco tábornok csapatait lelkes fogadtatásban részesítették és ezt kiáltották: „Köszönjük!”

A *Messagero*-című olasz lap Tanger megszállásával kapcsolatban azt írja, hogy Tanger és a tangeri övezet nemzetközivé tétele Angliának mindig legfőbb törekvése volt. Ezzel az volt a célja, hogy a Gibraltárral szemben fekvő partvidék fegyvertelen legyen és ne jelenten fenyegetést a földközi-tengeri ellenőrzésre. Franco azonban a fegyverek erejével oldotta meg ezt a kérdést.

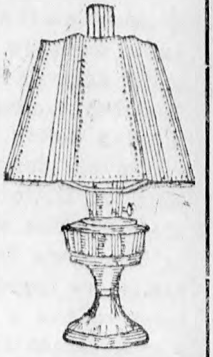
Tiltakozás a washingtoni kormánytól az Olaszország elleni izgatás miatt.

Washingtonból jelentik: Colonna herceg washingtoni olasz nagykövet Hull külügyi-

Alladdin petroleum gázlámpák és alkatrészek

petroleum gázfűzők. Béli mindenféle fűzőbe. Elemek rádióba, zseblámpába. Villanykörték. ALADDIN lerakat:

Ing. Schön Ernő
Oradea, Str. Avram Iancu 22
Posta épület.

kifejti, hogy kéri Istent, teljes siker koronázza azt a zseniális tervet, amellyel a Duce az olasz nép munkáját fel akarja szabadítani. Könyörögve kéri az Urat, hogy helyezze vissza az olasz zászlót a szent sirra és érvényesítse az savoyai házának a szent sirra való jogát.

Bolgár lapjelentés szerint Nizzát elfoglalták az olaszok.

Szófiából jelentik: A „Zora” című bolgár lap római jelentése szerint az olasz csapatok elfoglalták Nizzát.

Nyolc ízben támadták az olasz repülőket Máltán.

Máltából jelentik: A Reuter jelentése szerint Máltát csütörtökön nyolc ízben támadták az olasz repülőgépek. Péntek reggel újabb támadás történt Valetta kikötő ellen. Ez alkalommal robbanó és gyújtóbombákat dobtak. A bombák nem okoztak kárt. Egy ellenséges repülőgépet lelőtek.

Magyarázat az olasz katonai tevékenységéhez.

Rómából jelentik: A *Corriere della Sera* vezércikkben foglalkozik Párizs elstével és megállapítja, hogy Franciaország, akár folytatja az ellenállást, akár megadja magát, már nem tud változtatni a háború végleges kimenetelén.

Olaszország beavatkozásával foglalkozván, az olasz lap utal arra, hogy a háború elején olasz részről nem lehet látni olyan nagy horderejű hadműveleteket és villámcsapászerű eredményeket, mint amilyenekkel a német hadsereg dicsekedhetik. A német csapatokat általában véve egyetlen arevonalon kellett összpontosítani, míg az olasz erőket szét kellett szórni a hadászati téren különböző fontosságú és eltérő földrajzi fekvésű sakk-táblán. Olaszországnak tehát egészen más hadviseléshez kellett folyamodnia. Ez nem jelenti azt, mihha a különbség kedvezőtlenül beolvasolná az eredményt. Hozzáfüzi a lap, hogy az olasz tervek és Hitler legutóbbi kijelentése alapján bizonyosra vehető: Olaszország és Németország olyan elrendezést akar megvalósítani Európában és a gyarmatokon, mely sokkal méltányosabb és sokkal inkább összhangban áll a népek jogaival és szükségleteivel, mint a legutóbbi rendezés. Olaszország és Németország, mely annyit szenvedett a versaillesi szerződés okatlan rendelkezései miatt, óvakodik attól, hogy új versaillesi szerződéssel sújtsa a legyőzötteket.

niszternél tiltakozást jelentett be ama izgatás ellen, mely az amerikai közvélemény egyes köreiből Olaszország ellen folyik.

Osloban Haakon király lemondását várják

Oslóból jelentik: A norvég sajtó nyíltan tárgyalja Haakon király trónfosztásának kérdését. A „Dagbladet” szerint a király és a kormány nem akar békét kötni, Norvégiának tehát meg kell fontolnia a király lemondásának kérdését, hogy elhárítsák az uralkodó magatartásának következményeit.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea-Nagyvárad, II. Karoly király-ut 5. szám.

CENZURAT